

aluminij



Glasilo delovne organizacije Tovarna glinice in aluminija »Boris Kidrič« Kidričevo

Umrl je velikan naše revolucije

Novica o nenadni smrti velikana našega revolucionarnega gibanja, narodnega heroja, pomembnega partijskega delavca in državnika, častnega člana naše delovne organizacije in dobitnika zlatega znaka TGA tovariša Franca Leskoška - Luke, nas je globoko pretresla.

Govoriti o človeku, borcu in junaku, ki je bil sekretar Centralnega komiteja komunistične partije Slovenije vse od leta 1937 pa do konca vojne, je kakor lotevati se obdelovanja zgodovine delavskega razreda, njegovega boja in revolucije na Slovenskem.

Njegovo bogato življenje, polno bojev za delavske pravice in za svobodo našega ljudstva, nas sili k temu, da ob njegovi smrti spregovorim kronološko o življenjski poti velikega revolucionarja, junaka bojev in dela ter se dotaknem nekaterih dogodkov. Franc Leskošek - Luka ni bil samo vojskovodja in voditelj delavskih množic, temveč tudi občutljiv človek, ki je znal prisluhniti delovnim ljudem in ki je bil vedno odkritosrčen, preprost in tovariški.

Rojen je bil leta 1897 v Celju, kjer je zaradi gmotnih težav dokončal samo 3 razrede meščanske šole in se izučil za strugarja ter se vključil v revolucionarno delo že kot petnajstletni vajenec. Prepotoval je mnoge evropske države ter se seznanil z življenjem delavcev in borbo delavskih gibanj v teh državah. Prva svetovna vojna ga je zajela pri 17-letih, po končani vojni se je boril še naprej v vrstah koroških prostovoljcev za severno mejo. Razočaran zaradi krivičnih meja se je vrnil v tovarno k strojem.

Kjerkoli je delal, se je zavzemal za pravice delavcev, povsod je organiziral stavke v cilju borbe proti izkoriščanju delavcev in ne-





Franc Leskošek-Luka ob podelitvi zlatega znaka TGA 1979

vzdržnim razmeram, ki so vlada-
le v takratnih tovarnah.

Leta 1926 je postal član komu-
nistične partije Jugoslavije. So-
delavci kovinarji so ga zaradi po-
žrtvovalnosti, odločnosti in orga-
nizacijskih sposobnosti izbrali za
tajnika zveze kovinarskih delav-
cev. To je bilo leta 1934 in obem-
nem slovo od strojev, saj se je
od takrat naprej ves posvetil po-
litičnemu delovanju med delav-
stvom. Nepolno leto za tem je
bil tov. Leskošek izvoljen v poli-
tični biro CK KPJ.

V tem času so bile organizira-
ne velike stavke v Trbovljah, Je-
senicah, Celju in drugod in med
voditelji teh stavk je bil vedno
tov. Leskošek. Zaradi tega je bil
večkrat aretiran.

Spomladi 1937. leta je bil usta-
novni kongres KP Slovenije na
Čebinah in njen prvi sekretar CK
je postal delavec — strugar Franc
Leskošek - Luka. To je bilo veliko
zaupanje partije, ki je zgovorno
pričalo, kako je že takrat bila pot
velikega revolucionarja začrtana
in zapisana z velikimi črkami v
zgodovino delavskega gibanja
Slovenije. Pod vodstvom tovariša
Leskoška se začne utrjevanje KP
Slovenije in odločne priprave na
spopad s fašizmom, ki se je pri-
pravljala, da uniči ves civilizirani
svet. Leta 1940 se je moral uma-
kniti v ilegalno. Zadrževal se je v
Tacnu in po njegovi zaslugi je pri-
šlo tudi do državne partijske
konference. Že aprila 1941. leta
je bila ustanovljena OF, pri kate-



Franc Leskošek-Luka v Kidričevem 1974



Delegati so z minuto molka počastili spomin Franca Leskoška-Luka



ri je bil zadolžen tov. Leskošek
za vojni komite. Po napadu Nem-
čije na Sovjetsko zvezo je bilo
ustanovljeno glavno poveljstvo
slovenskih partizanov in za po-
veljnika izbran Franc Leskošek.
Na tem položaju je bil vse do
leta 1942, ko ga je partija pokli-
cala na novo dolžnost in se je
posvetil političnemu delu v NOB.
Še isto leto je postal član vrhov-
nega štaba NOV in partizanskih
odredov Jugoslavije, pozneje
član AVNOJ-a in SNOS-a.

Lik borca in heroja, obenem pa
preprostega tovariša, pripravlje-
nega vedno in povsod pomagati,
je obdržal tovariš Leskošek tudi
po končani osvobodilni vojni in
revoluciji, čeravno se je znašel
na visokih vodilnih položajih v
Sloveniji in Jugoslaviji.

1945 je v funkciji ministra za
industrijo in rudarstvo Slovenije
posvetil največjo skrb obnovi in
razvoju industrije ter tudi direk-
tno pripomogel, da danes živi in
proizvaja naša delovna organiza-
cija na Dravskem polju. Kako je
to dosegel, tudi nam mlajšim
sam prav lepo opiše v spomin-
skem »Almanahu« v sestavku
»Spominski drobcji o začetku iz-
gradnje Tovarne glinice in alumi-
nija v Kidričevem«, ki je izšel ob
25. obletnici proizvodnje TGA le-
ta 1979. V tem sestavku je za-
pisal: »Danes z veseljem zasle-
dujem uspehe tega kolektiva, ki
je v celoti osvojil tehnologijo
proizvodnje.« 20. obletnice proi-
zvodnje naše delovne organizacije
se je tov. Franc Leskošek Luka

tudi udeležil in ob tej priliki je
bil imenovan za častnega člana
naše delovne organizacije. To si
je štel v posebno čast, ki jo je
ob srečanjih z delavci večkrat iz-
ražal.

Ob praznovanju 25. obletnice
pa smo mu podelili zlati znak de-
lovne organizacije.

Vsa ta priznanja smo mu izre-
kli oz. podelili v znak skromnega
priznanja kot človeku, ki je znal
oceniti gospodarsko situacijo in
usmeriti razvoj industrije ter po-
skrbeti za realizacijo takšnega raz-
voja, med katerim je bila tudi
barvna industrija Slovenije.

Našteli bi še nekaj vodilnih
dolžnosti, ki mu jih je zaupala
KPJ in tovariš Tito: bil je mini-
ster težke industrije FLRJ, pod-
predsednik zvezne skupščine in
zvezni poslanec od 1945 — 1963,
član izvršnega komiteja CK KPJ
in CK ZKS. Bil je predsednik zve-
ze borcev Slovenije in podpred-
sednik ZB Jugoslavije, član zvez-
nega odbora narodne fronte in
glavnega odbora osvobodilne
fronte, pozneje SZDL, član CK
KPS in ZKS od 1937 do 1968, član
CK ZKJ od 1940 — 1969, častni
predsednik SZDL Slovenije in
član sveta federacije.

Tovariš Tito, partija in narod
so ga nagradili za življenjsko pot
z nešteti priznanji in odlikova-
nji, kot so: junak borbe, junak
socialističnega dela, poleg drugih
odlikovanj je prejel tudi mnoga
odlikovanja drugih držav.

Slava njegovemu spominu!

Čuvajmo tradicije NOV

Nikoli ne smemo pozabiti na tisti zgodovinski dan pred 42-letni, ko so člani politbiroja CK KPJ pod vodstvom tovariša TITA sprejeli pomembni zgodovinski sklep, da morajo v vsej Jugoslaviji vse dotedanje akcije sabotaž prerasti v pravo vseljudsko vojno proti okupatorju ter njihovim slugom, ki so jim verno služili že pred vojno in njim le pripravljali teren za njihov takratni okupatorski sistem zatiranja vseh tistih narodov, ki so želeli samo tega, da bi živeli enkrat že svobodno dostojno življenje, vendar žal — svoboda ni prišla sama od sebe, ampak se je za njo bilo potrebno krvavo bojevati. Tega so se še kako zavedali vsi tisti, ki so toliko let živeli pod nenehnim terorjem, ki so preživeli strahote zaporov in mnogih taborišč, zato zares ni bilo nobeno naključje, da je resnično ljudstvo tako spontano pod vodstvom CK KPJ in tovariša TITA krenilo, kot temu rečemo na vse ali nič »SVOBODO ALI SMRT«.

Le tri dni za tem, ko je bil sprejet tak zgodovinski sklep, je v Beli Crkvi v Srbiji počila prva partizanska puška. To je bilo 7. julija 1941. leta. No, in to je že pomenilo, da je napočil odločilni trenutek oboroženega boja proti okupatorju. Ker je takrat Hitler tudi ukazal napad (in ga tudi pričel) proti Sovjetski zvezi so se tudi v naši zasužnjeni in razdeljeni Sloveniji odločili, da krenejo v oborožen boj z edinim ciljem uničiti okupatorja in si priboriti toliko dragoceno svobodo, ki pa nas je kot dobro vemo stala ogromno življenj, katerim smo se dolžni oddolžiti s tem, da nenehno nadaljujemo svetle tradicije NOV.

Tako je torej dvaindvajsetega julija 1941 tudi v Sloveniji počila prva partizanska puška. S tem pa je bil tudi znak, da je OF že povedla slovenski narod v boj in družbeno preobrazbo. In prav tega dne se spominjamo kot DNEVA VSTAJE SLOVENSKEGA NARODA!

Seveda pa je ob vsem tem potrebno poudariti, da se je odpor proti okupatorju začel že takoj, ko je le-ta okupiral našo zemljo. Tako so se že v aprilu in maju ter juniju pričeli posamezni, vendar pa spontani oboroženi napadi na okupatorjeve vojske in njihove položaje, v katerih so mislili, da so povsem varni potem, ko so si podredili oz. podjarmili neki narod, ki pa na to ni bil nikoli navajen, čeprav je prestajal težke čase in trpke muke. Vendar pa je Centralni komite komunistične partije Slovenije ocenil, da je prav takrat prišel pravi trenutek za oboroženi odpor in vstajo, ko so Hitlerjeve horde vdrle v Sovjetsko zvezo. Prav takrat se je namreč že docela znalo in to tudi utrdilo, da slovenski narod ne bo svoboden, če bo čakal, da mu bodo drugi prinesli toliko željeno svobodo celo na zlatem krožniku. Zavedali so se, da je edino oborožen spopad in boj rešitev, ki vodi k

svobodni tudi za ceno dragocenih človeških življenj.

Ob ubupanju teh spominov na naše zgodovinske trenutke nas prav današnja situacija vodi k treznemu razmišljanju in nas prav gotovo sili, da iz te naše preteklosti povzamemo tudi naloge za današnjo sedanjost. Zavedati se moramo, da revolucija v taki ali drugačni obliki še traja in bo trajala tudi naprej. Cilj vsega pa je več kot dovolj zgovoren in jasen, saj ga še predvsem vsebujejo znani dokumenti devetega kongresa ZKS in 12. kongresa ZKJ. Takoj pa je treba poudariti, da mnogih zastavljenih ciljev ne bomo mogli doseči samo z besedami ter sprejetimi sklepi, ampak konkretno in edino samo z lastnim delom ter lastnimi vzgledi in seveda tudi žrtvami. Zavedamo se težkega stanja v katerem smo in nam je jasen cilj naše stabilizacijske politike, ki pa bi morala veljati za vse enako in ne le za delavski razred (delavce), ki nosi glavno breme stabilizacije. Pri vsem tem pa je dejstvo le to, da če hočemo doseči naše zastavljene cilje in naloge in, če hočemo biti tudi uspešni v nadaljnjem boju za zmago naše revolucije prav v sedanjem trenutku, potem nam je vsem jasno to, da se morajo v ta boj aktivno vključiti vsi delavci in smo dolžni, da le-te tudi mobiliziramo za take akcije, — kar velja seveda tako za vse delavce, delovne ljudi in občane. Dobro vemo, da so v tistih težkih trenutkih prav naši ljudje — ljudstvo, šli za komunisti, saj vemo, da je vstajo našega naroda vodila KP in da je OF delovala prav pod vodstvom KP Slovenije. In če bi si postavili vprašanje, zakaj so takrat šli vsi za komunisti, bi lahko mirno dejali zato, ker so imeli jasen cilj in ker so bili vedno svetel vzgled in prvi v boju in to prav tam, kjer je bilo najtežje. Smelo pa lahko trdimo (in mimo tega ne moremo), da prav takih lastnosti danes manjka mnogokje in mnogim tistim, ki bi se še vedno radi hvalili le z rdečimi izkaznicami, medtem pa s svojim delom niti najmanj ne pokažejo, da so komunisti — ampak bi lahko mirno trdili za mnoge, da želijo biti le karieristi, ki se hočejo skrivati za tistimi, ki še sploh kaj delajo, vendar pa s tem zelo napačno prikazujejo samo vlogo komunista tako v DO kot tudi na vseh področjih delovanja v DPO v KS in podobno. Takih komunistov nihče ne potrebuje in jih je tudi potrebno onemogočiti pri njihovem napačnem delovanju, ki mnoge še vedno samo zavajajo. Vsi se moramo boriti dosledno za prebriževanje sedanjih težav, čeprav vsi vemo kakšne razmere so dosegle, vendar pa žal tukaj drugega izhoda ni, kot enotnost in delo prav vseh struktur in ne le delavcev. Naši kongresi so nam dali jasne smernice za nadaljnje delo, žal pa prav na te mnogi vse preveč pozabljajo, kot da jim ni mar za dejansko stanje.

Poznamo težave in težke probleme, vendar jih z godrnjanjem in kritiziranjem resnično ne bomo premagali. Dolžni smo, da če je treba tudi s prstom pokažemo na tiste, ki jim danes leži le to, da napeljujejo vodo na svoj mlin, za kar mnogokrat res pristašev ne manjka.

Sedanji trenutek namreč zahteva boj za drugačno ravnanje v vseh okoljih, prevladovati mora večja odgovornost za to, da res gospodarno trošimo na vseh področjih in ravneh. Prizadevati si moramo, da bomo z lastnim delom pripomogli k še večjemu izvozu naših proizvodov in to bi nam dalo tudi določeno jamstvo, da smo si zastavljene cilje in smernice vzeli za resne.

Tako kot je v času revolucije in NOB bilo potrebno imeti na čelu vodstva, ki so bila kos takratnim težkim razmeram in času, je tudi danes potrebno postaviti prave ljudi na pravo mesto in nikoli nikomur dovoljevati, da bi se izigral s pridobljenimi tradicijami naše vojne, v kateri so mnogi žrtvovali svoja dragocena življenja samo za to, da bi njihovi potomci in ostali živeli in seveda tudi delali bolje v znak zahvalnosti vsem tistim, ki so svoja življenja pustili na raznih

bojiščih v Jugoslaviji in v mnogih taboriščih. Vsekakor moramo biti povsem konkretni. Delovni ljudje potrebujejo vedno in povsod le taka vodstva, ki bodo kos voditi vse k zastavljenim ciljem, ki bodo znači prevzeti tudi odgovornost za svoje odločitve. Prav je, da vsi vzamemo k srcu dejstvo, da naša borba ni bila zastoj, da je treba te svetle tradicije naše NOV prenašati tudi na naše potomce in bodoče generacije, to pa moramo tudi dokazati s svojim aktivnim delom na delovnih mestih, kot tudi v raznih DPO ter društvih, krajevni samoupravi in podobno.

Naša oba praznika naj bi proslavili kar najbolj delavno, saj bi to zares bil naš največji doprinos v boju za odpravo sedanjih težkih gospodarskih razmer, ki jih vsi še kako krepko občutimo.

Vsem iskrene čestitke ob naših dveh tako pomembnih praznikih, kot sta dan borca in dan vstaje slovenskega naroda!

Večna slava vsem, ki so za našo svobodo darovali svoje najdragocenejše kar so imeli — svoja življenja — zato, da bi nam bilo bolje in lepše!

France MEŠKO



Rondice

ISKRICE

Pred kritiko se ne moremo zaščititi, ne ubraniti: navkljub njej moramo delati in počasi bo pustila.

GOETHE

Pravico do kritiziranja ima še le tisti, ki ima srce, da pomaga.

LINCOLN

Prave kritike so zasnovane na trdnem prepričanju ali na točnem znanju.

GORKI

Diamante najdeš samo v temni zemlji, resnice samo v globokih mislih.

HUGO

Resnica je podobna koprivi, če se je dotakneš, te zbode, če pa jo krepko držiš, ti ne more ničesar.

SAPHIR

Resnica je edina stvar, ki se ne more olepšati in brez katere se propade.

ROSTAND

Pravica in dolžnost sta kakor palmi, ki ne dasta plodu, če ni sta druga zraven druge.

F. LAMENNAIS

Vsaka napaka se nam zdi neverjetno bedasta, kadar jo zagrešijo drugi.

G. LICHTENBERG

Dogodki zadnjih dni

15. 6. 1983 je bil sestanek delavcev dnevne izmene elektrolize A. Delavci so zahtevali:

- enako vrednost točke kot jo imajo vsi ostali tozdi,
- vročinski dodatek,
- ponovno naj gre v razpravo razpored dnevne izmene (preveč delovnih sobot v poletnih mesecih),
- za dela na težkih delovnih pogojih nekaj več dni letnega dopusta,
- ponovno ocenitev delovnih mest,
- vrnitev obratovodje,
- nezaupnica direktorju, sekretarju, predsedniku sindikata ter vodji proizvodnje.

Zahtevali so, da se mora delavski svet tozda nemudoma sestati, oceniti njihove zahteve in sprejeti sklepe.

Naslednji dan se delavski svet ni sestel, pač pa je bil v elektrolizi hale B **16. 6. 1983** sestanek skupine delavcev, ki je obsodila ravnanje skupine hale A.

17. 6. 1983 se je takoj zjutraj sestel delavski svet tozda, vendar ni razpravljal o zahtevah delavcev dnevne izmene hale A, ampak je po hitrem postopku sprejel sklep o suspenzu treh delavcev, ki so, po mnenju članov delavskega sveta, krivi za izsiljeni sestanek v elektrolizi.

Takoj po seji delavskega sveta je bil odprt sestanek s člani skupine CK ZKS in predstavniki vodstva DPO občine Ptuj, kjer so hoteli stvari priti do konca, saj je zahtevala to tudi skupina delavcev, ki so čakali v garderobah hale A.

Veliko je bilo slišati obtožb, podtikanj in celo laži, toda člani CK ZKS so dali nekaj konkretnih smernic, kako v najkrajšem času rešiti pereče probleme.

Rečeno je bilo, da morajo strokovni delavci do ponedeljka, 20. junija pripraviti osnove, kako bomo odslej nagrajevali proizvodno delo. V roku enega meseca je potrebno pripraviti tudi tak plan, ki ne bo izhajal iz neke cagave proizvodnje, kot je dejal član CK ZKS, ampak bo na nivoju lanskoletne ali celo višje. Prav tako pa je potrebno s SaS urediti svobodno menjavo dela.

Nujne so tudi kadrovske spremembe v sekretariatu, prav tako pa je bila izrečena nezaupnica vodstvu.

Ob koncu so sprejeli sklep, da se razreši sekretariat osnovne organizacije ZK TOZD Proizvodnja aluminija.

Komisijo, ki bo ugotavljala odgovornost sekretarja, direktorja tozda, predsednika delavskega sveta in na lastno željo tudi vodje proizvodnje, so izvolili Ferlinca (kot predsednika), Pabdiija, Krajnca, Kocipra in Kumra (vsi so iz tozda Proizvodnja).

Sklep o suspenzu Srečkoviča, Perka in Gajiča se zadrži, njihovo krivdo pa je potrebno ugotavljati po normalni pravno politični poti.

Komisija bo z delom nadaljevala v petek, 24. 6. 1983, je bilo rečeno na sestanku.

20. 6. 1983 so se sestali vsi direktorji in pripravili predlog za novo vrednotenje delovnih pogojev v elektrolizah.

Zapisnik

Neprimerno slabši pogoji dela v elektrolizah, v primerjavi z ostalo DO, zahtevajo nujno korekcijo vrednotenja del v teh pogojih.

Delavskim svetom TOZD in DSSS predlagamo, da sprejmejo naslednje predloge oziroma sklepe:

1. Glede na enotno vrednost točke v DO se poveča vrednost točke za 15 % za vsa dela v elektrolizi (razen naštetih v točki 3).

2. Povečanje se upošteva samo za:

- a) živo delo brez vseh dodatkov
- b) dejansko delo v elektrolizah (ne upoštevajo se vse vrste odsotnosti z dela, kakor tudi ne čas opravljanja del v drugih obratih)

3. Povečanje ne velja za naslednja dela in opravila v elektrolizah za TOZD proizvodnja aluminija:

- 2111001 vodenje obrata elektrolize
- 2212001
- 2111002 nadzorovanje tehnološkega procesa
- 2212002
- 2111101 vodenje izmene
- 2212101
- 2111201 vodenje dnevne izmene
- 2212201

Upošteva pa se za dela iz SM 231:

- 2313103 vodenje skupine čistilcev plinovnih naprav
- 2313104

Povečanje ne velja za naslednja dela in opravila v elektrolizah iz TOZD Vzdrževanje:

- 5110101 vodenje in organiziranje del strojnega vzdrževanja
- 5111001 kompleksno vodenje in org. del zunanjega vzdrževanja
- 5111002 vodenje in org. posameznih del zunanjega vzdrževanja
- 5115001 vodenje in odg. del pri obnovi elektrolitskih peči
- 5116001 vodenje in org. varilskih del

Ostala podobna (primerljiva) nenaštetna dela v strojnem vzdrževanju.

- 5210101 vodenje in og. del elektro vzdrževanja
- 5211001 vodenje in org. del zunanjega elektro vzdrževanja
- Ostala primerljiva nenaštetna dela elektro vzdrževanja.
- 5310101 vodenje in org. del gradbenega vzdrževanja
- 5311001 vodenje n org. del vzdrževanja visokih gradenj
- 5312001 vodenje in org. del vzdrževanja nizkih gradenj
- Ostala primerljiva nenaštetna dela gradbenega vzdrževanja.
- 5410101 vodenje n org. del. avtomacije
- 5411001 vodenje in org. del pnevmatske regulacije
- 5412001 vodenje in org. del vzdrževanja elektro regulacije
- Ostala primerljiva nenaštetna dela avtomacije.

Upoštevajo se naslednja dela v elektrolizah za TOZD Kontrola kvalitete:

- 7414004 vodenje skupine in opravljanje elektro meritev
- 7414005 opravljanje elektro meritev
- 7414006 priprava merilnih mest in pomožna dela pri elektro meritvah

4. Povečanje se prične uporabljati pri izplačilu OD za II. polletje letošnjega leta. Do konca leta je določilo o dodatku za opravljanje del v elektrolizah potrebno vnesti v samoupravne akte in plan DO za leto 1983.

Zadolžena: služba samoupravnih in pravnih del.

5. Delavskemu svetu DO predlagamo, da imenuje komisijo za izdelavo sprememb Samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih, glede vrednotenja proizvodnega dela.

Predloge za člane komisije naj podajo delavski sveti TOZD in DSSS.

20. 6. 1983 je bila seja delavskega sveta tozda Proizvodnja aluminija na kateri so sprejeli naslednje sklepe:

Delavski svet TOZD Proizvodnja aluminija sklene, da se poviša vrednost točke za 10 % od 1. 5. 1983 dalje. To povišanje je pa samo akontacija na račun obračuna za prvo polletje 1983. Ko bodo znani vsi pokazatelji bo delavski svet določil dokončno vrednost točke.

Delavski svet TOZD Proizvodnja aluminija ne razveljavi svojega sklepa št. 278/83 z dne 17. 6. 1983 temveč ga spremeni in sicer:

1. Delavski svet TOZD Proizvodnja aluminija predlaga delovnim skupinam TOZD Proizvodnja aluminija, da razpravljajo o sklepih oz. zahtevkih delovne skupine dnevne izmene elektrolize A z dne 15. 6. 1983 razen tč. 1, ki jo je DS rešil s posebnim sklepom in podajo pismeno mnenje v roku 10. dni.

Delavski svet naroča službi samoupravnih in pravnih del, da poda mnenje o možnosti realizacije zahtevka tč. 3, 4 in 5 zahtevka delovne skupine dnevne izmene.

2. Delavski svet sklene, da se sklep o suspenzu zadrži do **28. 6. 1983**. Po tem času bo delavski svet dokončno odločil o izvršitvi ali preklicu sklepa.

Delavski svet formira strokovno komisijo v sestavi:

- vodja elektrolize A — Dobnik Edo
- tehnolog — Predikaka Vlado, ing.
- vodja izm. el. B — Špoljar Janko

z nalogo, da ugotovi nastalo škodo in tudi sporoči svoja stališča DS do 28. 6. 1983.

3. Delavski svet predlaga odboru delavske kontrole TGA, da ugotovi odgovornost avtorja oz. pisca »Novic« z dne 8. 6. 1983.

20. 6. 1983 se je sestalo tudi predsedstvo občinskega komiteja ZKS Ptuj in ocenilo političnovarnostne razmere v naši delovni organizaciji in sprejelo naslednja stališča in sklepe:

1. V celoti se verificirajo sklepi OO ZKS TOZD Proizvodnja aluminija s tem, da se nudi absolutna pomoč delovni skupini OO ZKS, če jo bo ta zahtevala.

V razpravi o predloženi platformi po sindikalnih skupinah morajo obvezno sodelovati delovne skupine, ki jih je imenoval Občinski svet ZSS Ptuj.

2. Delovna skupina OO ZKS TOZD Proizvodnje aluminija mora do ponedeljka, 27. 6. 1983 pripraviti oceno političnih razmer in aktivnosti, vključno s predlogom ukrepov.

3. Platforma rešitve začasnega osnovnega vrednotenja del v TOZD Proizvodnja aluminija je dobra osnova za širšo družbenopolitično akcijo v vseh OO ZKS v TGA. Zato mora predsedstvo stalne akcijske konference ZKS v TGA sklicati v torek, 21. 6. 1983 stalno akcijsko konferenco, ki se mora o tej platformi idejnopolitično poenotiti. Člani stalne akcijske konference morajo do srede 29. 6. 1983 to enotnost zagotoviti v vseh OO ZKS, komunisti v DPO, samoupravnih organih in v vodstvih pa po načelu demokratičnega centralizma poenotena stališča z argumenti in vso osebo odgovornostjo usmerjati razprave ter si prizadevati za sprejem platforme, ki je začasna, zato je potrebno storiti vse, da se čimprej dopolnijo ustrezni samoupravni akti.

4. Na osnovi aktivne udeležbe komunistov v prizadevanjih za rešitev problema nagrajevanja, sprejemanja plana DO in drugih dokumentov, ki jih narekujejo sklepi zbora združenega dela, se mora izvesti korenita diferenciacija med članstvom ZK kot tudi delavci in vodstvom in vodilno strukturo v vsej TGA.

Najprej urediti in nato zahtevati

V zadnjem času slišimo vse pogosteje o tem, kako je treba delati, proizvajati, izvažati, racionalno trošiti surovine ter še in še. Povsem razumljivo in prav v takem času, vendar pa je ob vsem tem verjetno še kaj dodati, kot na primer tisto, čemur rečemo »najprej pripravi, pa potem tudi zahtevaj«. Trenutno si sicer ne bi zadrževal na tistem, kar vsi dobro poznamo, to je, da moramo skrbno gospodariti in delati tako, da bomo dobri gospodarji prav na vseh področjih in da mora vsak od nas dati v tem trenutku vse od sebe za čimboljše proizvodne rezultate naše delovne organizacije. Vendar pa se žal dogaja največkrat to, da se od nas, ki delamo v proizvodnji zahteva dati vse od sebe, ne glede na to v kakšnem stanju so naše že dokaj zastarele naprave, ki tudi ob vsakodnevnih remontih oziroma popravilih dajejo le minimalne rezultate, čeprav se delavci ob vsem še kako preznojijo in utrudijo. Nikakor ne morem razumeti tega, da te vsakodnevno samo opozarja in vpisuje v obratne dnevnik razne naloge in dela, pri tem pa še kako pozablja, da je potrebno delavcu najprej zagotoviti pogoje v katerih naj taka opravila in naloge tudi uspešno opravi. Čeprav se take ter podobne pomanjkljivosti dogajajo domala v vsej naši DO (v proizvodnih obratih), pa se vseeno želim zadržati na tistih proizvodnih napravah v naši TOZD - to je v tovarni glivice. Ne glede kakšni bodo na vse to tudi komentarji nekaterih (morda tudi prizadeti), želim vseeno nakazati del problemov, s katerimi se ukvarjamo in mnogi za njih v DO prav gotovo ne vedo (tako je tudi

obratno za druge TOZD — nampram naši glivici!). Ni treba izgubljeni časa o skoraj popolni iztrošenosti nekaterih naših proizvodnih naprav, katere vsakodnevno popravljajo in obnavljajo bodisi skupina za tekoče vzdrževanje v tozdu ali pa tudi delavci iz TOZD Vzdrževanja. Niti enim niti drugim ne gre očitek, da niso opravili svojega dela, ki jim je bilo naročeno — vendar mnogokrat pod vprašanjem, kako. Vemo, da je pomanjkanje raznega materiala za tesnenje reznih elevatorjev in naprav skozi katere uhaja v zrak veliki del glivice, ki bi jo lahko v letu dni ocenili na tone in tone. Tako so v glivici pretežno problem elevatorji v skladišču glivice, ki so skoraj gotovo zaenkrat poleg ostalega najbolj sporna točka. Skoraj vsak dan je le-te potrebno popravljati, pred tem pa seveda še kako pospravljati vso raztreseno glivico okrog istih, če sledi remont. Nas nikoli nihče ne vpraša v kakih pogojih delamo, ampak največkrat sledijo le očitki, da tega in tega nismo opravili in podobno, in včasih celo zahteve po nekaj prijavah za disciplinske ukrepe proti deavcem, ki delajo na določenih delovnih mestih. Ko se opravljajo mnogi remont bodisi peči ali katerihkoli drugih naprav je vse to napravljeno na hitro in že po nekaj dnevih obratovanja iz peči ali pa katere druge naprave teče glivica na vse strani, kar pomeni precej dodatnega dela, ki ne bilo potrebno, če bi bilo predhodno delo vzdrževanja bilo opravljeno kot je treba. Imel sem že tudi priložnost, da sem se o takih zadevah pogovarjal s tistimi, ki so za tako delo odgovorni, pa sem največkrat tudi dobil odgovor, da pač

ni časa, ker se od strani glivice zahteva, da mora biti čimprej vse pripravljeno za pogon peči ali kake druge naprave, če pride do potrebe. To vse pa nikakor ne opravičuje dejstva, da že po nekaj dneh obratovanja kalcinacijskih peči, Aeropolov in podobnih naprav teče glivica na strani ven. To pa je seveda dodatno prav v glivici, ki morajo mnogodelo za posluževalce raznih naprav v nemogočih pogojih, kot je na primer tako prašenje glivice, da se ne vidi človek na meter oddaljenosti. Naš delavec ali bolje rečeno posluževalec določene naprave in čiščenja svojega delokroga, ampak popolni čistilec vsega, kar mnogi pri svojem delu neustrezno opravijo. Mnogi izgovori, da ni potrebnih in pravih uporabnih tsnil verjetno drži, ne pa v celoti, ker tudi s tistim kar je, delo ni v redu opravljeno.

Mislím, da je tukaj potrebno pa le medsebojno sodelovanje in dogovarjanje o določenih problemih in težavah, ne pa tako kot se je največkrat dogajalo, »če boste očistili glivico bomo popravili, če pa ne, pa pač tako delajte naprej oziroma bomo pač javili vašim nadrejenim«. No in tako bi se naj končevali nekateri dialogi med tistimi, ki noč in dan — mnogokrat v težkih ali večkrat skoraj nemogočih pogojih požiramo glivico, lužne in parne hlape ter podobno in tistimi, ki bi morali čutiti večji čut odgovornosti do svojega opravljenega dela, če že ne drugače in za drugo pa vsaj za zavezo, da delajo skupaj zasvoje sodelavce, ki bodo tudi po njihovem osemurnem odhodu iz tovarne ostali naprej na de'ov-

nih mestih. Mnogi bodo zanikali, vendar sem ne samo enkrat dobil občutek, da mnogi le čakajo da mine osem ur (ne efektivnih, da gredo spet na svoje parcele in vikende, ostali pa kako veste in znate. In kakšen je največkrat rezultat vsega, če se kaj zgodi. Ko se spet vrnejo po sobotnem in nedeljskem vikendu in če pač le ni vse po njihovem okusu in želji sledi očitek »ja se vidi da ni bilo nas tukaj in pač ni prave organizacije«. To ni nikoli in tudi nikoli ne bo držalo, kajti prav izmenski delavec je tisti, ki nosi največje breme celotne proizvodnje, pa čeprav to ne vem kolikokrat kdo zanika — če potem ostaja le dvom v naše delo takrat, ko ostajamo na delovnih mestih sami tudi po dva praznična dneva ali še kaj več. Toda to ni nikomur očitek. To je le dejstvo, da delavci na svojih delovnih mestih (kljub tudi določeni nedisciplini) — kje pa te sploh ni v celoti niso opravili svojega dela kot je treba, vendar so to izjeme, ki v kontinuiranem postopku ne pridejo toliko do izraza, kot tam, kjer bi pa res mnogi morali biti prisotni v obratih in ne povsem druge. Smo za to, da vlada, in mora biti delovna disciplina za vse, toda res za vse in, da se pred zahtevanimi nalogami opravijo tudi vsa tista dela in opravila, ki pozneje neposrednemu izvrševalcu dajo možnosti, da svoje delo tudi res v celoti zadovoljivo opravi. Prav bi bilo, da se oglasijo še drugi, pa bi se morda v bodoče lahko o mnogih problemih še kaj pogovorili in jih v mnogočem s skupnimi močmi in delo tudi rešili!

France MEŠKO

(Nadaljevanje s 4. strani)

21. 6. 1983 so se sestali člani akcijske konference ZK TGA in razpravljali o trenutnem položaju v DO.

Prisotni so poprli stališče, da se nerešena vprašanja v DO ne morejo reševati parcialno, ker bi tak postopek razrešitve problemov povzročil dodatne težave v odnosih na področju DO. Obsojen je odnos delavcev, ki z ustavitvijo dela izsiljujejo rešitve nastalih problemov in odgovornih — vodilnih in vodstvenih delavcev, samoupravnih organov ter DPO, ki niso pravočasno in na primeren način pristopili k odpravi nastalih težav.

Po daljši razpravi so sprejeli naslednji zaključek:

Stalna akcijska konferenca ZK TGA ugotavlja, da je za odpravo problematike vrednotenja pogojev dela, nujno pristopiti k razreševanju tega vprašanja na področju celotne delovne organizacije.

V zvezi s tem zadoljuje glavnega direktorja:

1. da v čim krajšem možnem času skliče sestanek poslovnih delavcev z nalogo, da do konca meseca junija ugotovijo in predlagajo enake ukrepe za istočasno stimulacijo pogojev proizvodnega dela v ostalih TOZD in DSSS,

2. zadolži službe na ravni DO in TOZD, da do določenega roka predložijo programe za možno sanacijo pogojev dela na delovnih mestih, ki bodo evidentirana in obravnavana kot delovna mesta s težkimi pogoji dela.

Sekretarji OOKZ in ostali člani predsedstva stalne akcijske konference sprejmejo zadolžitve, da skličejo sestanke po OOKZ in do 29. 6. 1983 obravnavajo stališča in zaključke predsedstva Občinskega komiteja ZK Ptuj in zaključke akcijske konference ZK TGA, ki so sprejeti dne 21. 6. 1983.

22. 6. 1983 in kasneje so se sestajali poslovnih delavci in skušali najti kar najboljše izhodišča za vrednotenje proizvodnega dela.

27. 6. 1983 sestanek komisije CK ZKS s člani ZK DSSS

28. 6. 1983 sestanek osnovne organizacije ZK tozda Proizvodnja aluminija s člani komisije CK ZKS

Tema pogovorov je bila ocena odnosov v tozdu in dogodkov zadnjih dni ter ugotavljanje odgovornosti sekretarja, direktorja tozda, predsednika delavskega sveta, vodje proizvodnje (lastna želja) in še nekaterih članov.

Komisija, ki je to delo opravila v tednu dni je obiskala vse delovne skupine (razen nekaj delavcev iz stikalnice in pomožnih obratov) in se z njimi pogovarjala predvsem naslednje:

kaj menijo o samoupravljanju v tozdu, o samoupravnih odnosih, o delu DPO, o zadnjih dogodkih v hali A in podobno, ter na osnovi tako zbranih podatkov prešla na ugotavljanje odgovornosti že omejenih članov ZK.

Po dolgi — milo rečeno — mučni razpravi, ko je bilo potrebno nepristransko obravnavati vsakega posameznika, so potrdili naslednje ukrepe:

Gorčenko, direktor tozda — zadnji opomin kot vzgojnopolitični ukrep,

Gajzer — do nedavnega sekretar OO ZK TOZD — zadnji opomin kot vzgojnopolitični ukrep,

Emeršiču, predsedniku delavskega sveta tozda so izrekli kritiko, Kosi, vodja proizvodnje je že pred sejo izstopil iz ZK,

Perko, vodja izmene; komisija je predlagala izključitev iz ZK, po daljšem razčiščevanju so mu izrekli opomin,

Srečkoviču — tovariška kritika,

Ercegoviču niso dokazali nobene krivde,

Kremplu pa so izrekli zadnji opomin.

To je bil šele začetek politične diferenciacije med člani ZK, ki pa naj ne bi slonela le na ukrepih, ampak na združitvi naporov vsakega posameznika, da bi se odnos v TGA vendarle izboljšali.

Podobno nalogo, ugotavljanje odgovornosti, so na pobudo članov komisije CK ZKS dobile tudi vse snovne organizacije ostalih tozdov.

(Nadaljevanje na 6. strani)

Kako gospodarimo v TOZD LLBK

Prvo tromesečje leta 1983 je za nami. Pri pregledu rezultatov poslovanja v tem obdobju ugotovljamo da plan proizvodnje, načrtovan za prvi kvartal 1983, ni bil dosežen. V tem obdobju smo »prigospodarili« izgubo v višini 263.846,74 din. Po analizi je bilo ugotovljeno, da je bil poglavitni vzrok za izkazano izgubo, nedoseganje dohodka zaradi nepravčasno plačane realizacije v višini 8.134.657,00 din.

Od navedenega zneska je bilo pozneje plačano 3.818.680 din, neplačano je ostalo za 1.553.730 din, ostalo — sporne terjatve oz. reklamacije pa 2.757.265 din.

Že pri sami izdelavi gospodarskega načrta je bilo očitno, da bodo gospodarske razmere v letošnjem letu znatno poslabšane kot v letu 1982.

Na poslabšane razmere vpliva v prvi vrsti nesorazmerje med prodajnimi cenami in stroški, ki v vseh postavkah strahovito naraščajo. Višje so obveznosti iz dohodka, čistega dohodka in bruto osebnih dohodkov.

Skladno z določili Zakona o sanaciji in prenehanju OZD, Zakona o združenem delu ter sklepa zbora delavcev z dne 26. 4. 1983, moramo v TOZD ugotoviti vzroke izgub in izdelati program za odpravo motenj v poslovanju.

Predlog programa je izdelan in v grobem obsega analizo vzrokov za izgubo, ukrepe, ki jih moramo izvajati za odpravo motenj, vzroke za precej visoko neplačano realizacijo ter ukrepe za ugotovitev plačil v zakonitem roku, doseganje plana, kontrolo oz. zajezitve večanja stroškov in pa seveda zagotavljanje oz. višanje produktivnosti in kvalitete izdelkov, ustrezne prodajne cene in odgovorne osebe, ki so zadol-

žene za izvajanje posameznih postavk v programu.

Prva točka oz. naloga, ki jo moramo dosledno izpolnjevati, je doseganje plana, zastavljenega z gospodarskim načrtom 1983. Za leto 1983 imamo planirano količino odlitkov v višini 1.530 ton, v skupni vrednosti 260.665.000 din. Načrt je narejen na podlagi informativnih potreb kupcev naših izdelkov. Vrednostno je bil načrt narejen po veljavnih prodajnih cenah.

V obdobju 4 mesecev, od januarja do aprila letos, smo odlili 422 ton, to pa je zaostajanje za načrtovano količino za 21 % in povečanje za 5 % glede na isto obdobje leta 1982, če izhajamo iz letno načrtovane količine, to je 1.530 ton, nam za preostalih 8 mesecev letos preostane še 1.108 ton odlitkov realizacije. Mesečno to pomeni 138 ton. Da pa bi ta popreček dosegli, moramo prodajo oz. proizvodnjo planirati tako, da bo to izvedljivo. Za realizacijo zastavljenega cilja moramo s tekočim strokovnim in organizacijskim ukrepanjem zagotoviti stalno proizvodno in obratovalno sposobnost livnih strojev, talilnih in vzdrževalni peči ter livnih orodij in delovnih naprav.

Vzrok za nedoseganje proizvodnje je velika fluktuacija delavcev, predvsem v neposredni proizvodnji. Vzrok za to je težko delo — delovni pogoji, nizki osebni dohodki in skoraj neresljivi stanovanjski problemi.

V primeru, da pomanjkanje proizvodnih delavcev ogroža izpolnjevanje gospodarskega načrta, moramo organizirati delo v podaljšanem delovnem času — nadurno delo.

Obenem s planom prodaje in proizvodnje, mesečno vnaprej planiramo tudi obseg variabilnih stroškov in fiksnih stroškov.

Variabilni stroški morajo biti sorazmerni količinskemu obsegu proizvodnje, fiksni stroški pa morajo biti po posameznih stroškovnih mestih v okviru ene dvanajstine letno planirane vrednosti. Nosilci stroškovnih mest morajo tekoče kontrolirati višino stroškov in odpravljati oziroma preprečevati vsakršne odklone.

Specifičen problem predstavljajo v naši TOZD tudi zaloge, ki nam vežejo obratna sredstva, ki nam jih primanjkuje. Zatorej moramo pregledati in analizirati zaloge gotovih proizvodov, nedokončane proizvodnje, dodelavi lete in čimprejšnji odprodaji. Pazljivi moramo biti tudi pri količinah zalog reprodukcijskega in potrošnega materiala.

Ogromen učinek pri odpravi pomanjkljivosti in sanaciji gospodarskega stanja, v kakršnem je TOZD, je tudi produktivnost in kvaliteta. Vsak posameznik in vsi skupaj bi se morali bolj zavdati, da moramo v delovnem času več narediti in bolje narediti. Tako bi optimalno izkoristili delovni čas, dosegli večjo kontinuiteto dela, posledica tega bi bila tudi boljše kvaliteta odlitkov in nižja stopnja izmeta. V TOZD bomo izvedli tudi popravke normiranih del, uvedli nove norme na nalogah in opravilih, kjer je to le mogoče in uvedli stimulacijo prekoračitve norm in stimulacijo pripravljenih del.

Naslednji problem so naše prodajne cene, ki so nespremenjene že od leta 1982, od 28. aprila. Že v gospodarski načrt 1983 smo vnesli seznam proizvodov, katerih cene je nujno korigirati. Za-

radi velikega porasta vseh stroškov, se je ta seznam v prvem kvartalu še razširil in vse več je artiklov, ki niso akumulativni.

Komercialna služba TOZD je v zvezi s to problematiko že pričela intenzivno akcijo, da bi tako uspeli doseči zvišanje prodajnih cen, v primeru pa, da to ne bo možno, bomo morali opustiti odvajanje proizvodov, ki nam povzročajo izgubo.

Za leto 1983 torej načrtujemo proizvodnjo 1.530 ton odlitkov, planiramo celotni prihodek v višini 285.600.000 din.

Ob upoštevanju tega, z obstoječim razmerjem med celotnim prihodkom, porabljenimi sredstvi, višino bruto OD, prognoziramo finančni rezultat za leto 1983 takole:

	din
— celotni prihodek	285.600.000
— od tega porabljena sredstva	208.488.000
— dohodek	77.112.000
— odštete obveznosti	18.970.000
— čisti dohodek	58.142.000
— odšteti bruto I. OD	54.665.000
Tako bi ostal ČD za razdelitev	3.477.000 din.

Tako. Vemo, kakšna je situacija. Vemo tudi, da na določene negativne pojave v gospodarstvu delavci nimajo vpliva. V mnogočem pa lahko marsikaj izboljšamo sami delavci. Seveda moramo imeti pred vsem tem tako visoko zavest, da vemo, da s slabim in nevestnim gospodarjenjem, trošenjem sredstev in sploh neodgovornim ravnanjem škodujemo najprej sebi, nato širši družbeni skupnosti, saj smo po ustavi in zakonu odgovorni, da kar najbolje gospodarimo in ustvarjamo dobrine z družbeno lastnino, ki nam je zaupana.

Viktorija Petauer

Ocene in ugotovitve bodo uskladili na akcijski konferenci ZK TGA, ki bo predvidoma 13. julija 1983.

V skladu s stališčem v točki 1. zaključkov Stalne konference ZK v TGA so poslovodni delavci po izrednih sestankih dne 22., 24. in 25. 6. 1983 sklenili predlagati delavskim svetom DO, TOZD in DSSS, da sprejmejo naslednji predlog in izhodišča:

Predlog spremembe vrednotenja živega dela, izraženo skozi spremenjeno vrednost točke, na osnovi priznanih pogojev v ocenitvah za posamezne delokroge nalog in opravil. (Začasna rešitev do izdelave in sprejema ocenitev ter sprejema sprememb ocenitev proizvodnega dela za celotno DO).

Za izdelavo predloga so bila uporabljena sledeča izhodišča:

1. Spremembe veljajo za živo delo brez vseh dodatkov
2. Spremembe se nanašajo na dejansko delo (ne upoštevajo se vse vrste odsotnosti)
3. Vrednotenje se opravi na osnovi ponderiranja delovnih pogojev (fizični napor in pogoji delovnega okolja) od 0 - 15 % za posamezne delokroge nalog, torej tako, da je za najvišjo ocenitev pogojev priznana zgornja vrednost t. j. 15 %.
4. Povečanje se začne uporabljati pri izplačilu za II. polletje leta 1983.
5. DS DO naj imenuje komisijo za izdelavo sprememb Samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za vrednotenje proizvodnega dela.

Na osnovi točke 3. »Izhodišč« je preglednica ponderjev sledeča:

Delovni pogoji	Ponder	Delovni pogoji	Ponder
0,5	0,5	5,0	7,0
1,0	1,0	5,5	8,0
1,5	1,5	6,0	9,0
2,0	2,0	6,5	10,0
2,5	2,5	7,0	11,0
3,0	3,0	7,5	12,0
3,5	4,0	8,0	13,0
4,0	5,0	8,5	14,0
4,5	6,0	9,0	15,0

Na osnovi »Izhodišč« je strokovna služba pripravila izračun povečanja OD za vse delokroge, ki imajo v ocenitvah vrednotene delovne pogoje in podajamo preglednico povzetka povečanja OD po TOZD-ih in DSSS — (Glej tabelo v prilogi).

Vse samoupravne organe in DPO opozarjamo, da bo mogoče le na osnovi ugotovitve, če bo predlog sprejet v vseh TOZD in DSSS, pristopiti k realizaciji obračuna OD po tem predlogu, kar torej pogojuje pravočasno in enotno sprejemanje sklepov v vseh TOZD in DSSS, ki so vezani na skupni prihodek v DO TGA.

Do konca leta je določilo o dodatku o tem predlogu vključiti v letni plan poslovanja za leto 1983.

Članke za naslednjo številko pričakujemo do 10. 7. 1983. Vabimo vas, da nam do septembra sporočite vaše dopustniške vtise, predvsem tisti, ki boste letovali v preurejenem domu v Crikvenici.

Novosti v statutu invalidskega in pokojninskega zavarovanja (Invalidom v vednost)

V naši delovni organizaciji je trenutno evidentiranih 302 invalida. Od tega 282 invalidov III. kategorije in 20 invalidov II. kategorije. Če upoštevamo stanje zaposlenih ob koncu meseca marca (brez TOZD v Trbovljah) potem nas 13,85 % invalidnost le sili v razmišljanje, kako dolgo še tako naprej. K temu je treba dodati, da trenutno teče invalidski postopek za še 15 delavcev. Toliko uvodoma nekaj osnovnih podatkov o stanju invalidnosti v naši delovni organizaciji.

Ni namen v tem članku ponovno načeti vprašanja razreševanja tega zares težkega problema, ki je bil že nekajkrat v obravnavi, pač pa opozoriti na nova določila Statuta invalidskega in pokojninskega zavarovanja, ki je v veljavi od 1. 1. 1982. leta in po lastni presoji ugotoviti, kaj je v določilih novega statuta pozitivno ali pomanjkljivo glede na določila prejšnjega statuta.

Za invalide II. kategorije zadeva ne bo toliko zanimiva, kajti leti prejemajo za 4 urno delo osebni dohodek in prav toliko nadomestila. Torej 100 % osebni dohodek (razen, če so v bolniškem staležu, in so podvrženi določilom Zakona o zdravstvenem varstvu v času bolniškega staleža).

Splošna ocena je, da novi statut prinaša veliko pozitivnega in da se je v svojih določilih približal delavcu-invalidu. Po določilih prejšnjega statuta so invalidi III. kategorije prejeli nadomestilo po poprečju osebnih dohodkov skupine delavcev, v kateri je invalid pred invalidnostjo delal, v primerjavi poprečnih osebnih dohodkov skupine delavcev, kjer sedaj dela. Ali je ta primerjava bila pravična? Vzamimo, da so na prejšnjem delovnem mestu in sedanjem delovnem mestu invalida delavci imeli enake osnove osebnega dohodka, razen dodatkov za staž in stalnost. Da bi nam zadeva bila bolj jasna, vzamimo za pojasnitev preprost primer: v eni skupini dela 10 delavcev. Od tega so trije invalidi III. kategorije. Ostalih sedem delavcev, recimo, prejema za staž dodatke: trije 8 %, dva delavca 10 % in dva delavca 17 % in prav tako invalidi - prvi 8 %, drugi 10 % in tretji 17 %.

Ni težko priti do podatka, da je poprečni dodatek na staž in stalnost te skupine bil 11,3 %. Iz tega lahko sklepamo, da je prvi invalid prejemal neopravičeno višje nadomestilo za 3,3 %, drugi za 1,3 %, tretji pa je bil oškodovan za 5,7 % nadomestila. Že to kaže, da je primerjava osebnih dohodkov za vsakega posameznika edino pravična. Pa ne samo to. Tudi pri osnovah osebnega dohodka so razlike in zato prihaja do izplačil nadomestila, ki ni pravično in so posamezniki bolj še več oškodovani, nekateri pa neopravičeno prejeli višje nadomestilo.

Po določilih prejšnjega statuta smo primerjavo delali na zahtevo Skupnosti invalidskega in pokojninskega zavarovanja po daljšem presledku (3 do 4 leta). V tem času pa so nastajale na prejšnjem in sedanjem delovnem mestu invalida v posameznih primerih precejšnje spremembe, ki so v večini primerov negativno vplivale na nadomestilo invalida. Zato so ugotovitve v sedaj veljavnem statutu opravičljive.

Toda kot povsod, so teoretično nastavljena določila, glede na praktično izvajanje vsebine določil pomanjkljiva. Toda samo v posameznih primerih. Tudi za to trditev moramo dati obrazložitve. Znano nam je, da za odmero nadomestila invalidom, moramo upoštevati podatke o osnovni ocenitvi na sedanjem in prejšnjem delovnem mestu (skupno z dodatkom za staž, stalnost in dodatki za nočno, nedeljsko ter delo na državni praznik) in efektivni fond ur (ure, ki jih je invalid dejansko opravil), ki jih je posameznik v obdobju januar-marec tekočega leta opravil. V letnem fondu ur v izmenah ni bistvene razlike, medtem, ko se v prvem tromesečju pojavljajo razlike, ki v končnem obračunu negativno vplivajo na nadomestilo. Zato morajo posamezniki neopravičeno sprejeto nadomestilo delno vrniti. V letu 1982 (moramo pripomniti, da je v tem času bil sprejet nov statut in da takšni ali podobni primeri niso bili znani) je IV. izmena imela višji fond ur kot ostale izmene. Po obračunu nadomestila s strani Skupnosti inv. in pok. zavarovanja so delavci iz te izmene imeli zaradi tega višje nadomestilo skozi vso leto. Zaradi razporeda izmen, pa so delavci prav v tej izmeni ob koncu leta dosegli enak fond ur kot I. in III. izmena in manj kot II. izmena. Iz tega ni težko zaključiti, da je končni poračun bil negativen za delavce IV. izmene in da se zaradi tega ne morejo izogniti posledicam takega sistema poračuna.

Praksa potrjuje, da je treba prej kot slej v takih primerih upoštevati končni efekt nekega določila. Zato smo v letu 1983, po dogovoru s Skupnostjo invalidskega in pokojninskega zavarovanja, upoštevali poprečni fond ur vseh izmen v prvem tromesečju. Na ta način se bomo izognili skozi vse leto neopravičenim prejemkom nadomestil in ob koncu leta negativnemu poračunu.

Popolnoma pa je upravičen ugovor posameznikov zaradi dolgega postopka za dokazilo invalidnosti. Večkrat je to postopek, ki se vleče 6 ali več mesecev od časa, ko je delavec bil premeščen na drugo delovno mesto in ves ta čas prejemal znatno nižje osebne dohodke (ker v tem času ne prejema nadomestil). Napori kadrovske splošnega sektorja - službe za socialno varnost

delavcev so prisotni v razreševanju tega problema in upamo, da bo tudi ta težava kmalu odpravljena. Kaže pa, da bomo za razreševanje tega problema morali poiskati možnosti tudi znotraj delovne organizacije.

Ugotavljamo, da so v delovni organizaciji posamezniki, ki obrazložajo določila statuta kako jih pač sami razumejo, ali pa kako jim trenutno paše posamezne zadeve razumeti. S tem prihaja do napačnih in dostikrat do zlonamernih informacij, ki razbur-

jajo po nepotrebnem posameznike, ki se pri odmeri nadomestila čutijo prizadete. Zato priporočamo, da invalidi, ki jim posamezna določila niso razumljiva iščejo pojasnila od služb, ki so zadolžena za razreševanje teh zadev.

Menim, da je obrazloga v tem prispevku bila zadosti razumljiva in da v bodoče ne bo primerov neprimernih reakcij pri ugotavljanju pravil iz Statuta invalidskega in pokojninskega zavarovanja. mi

Nezgode v maju

TOZD	Na delu	Na poti	Skupaj
Glinica	1	0	1
Proizvodnja	4	2	6
Predelava	1	0	1
Vzdrževanje	1	0	1
Promet	1	0	1
Skupaj	8	2	10

VZROKI NEZGOD

prah, tekoči kriolit, kladivo, divja žival (zajec), lomilec skorje, črpalni lonc, prebijalec skorje, manometer, lužina, el. voziček.

TOZD GLINICA

1. Novak Jože, mat. št. 3083, roj. 13. 9. 1940, stanujoč Arbetterjeva 8, zaposlen v TOZD Glinica — rdeči del, se je poškodoval 5. maja. Ponesrečenec je pri črpalni za pranje D7 odpiral izpustni ventil. Ker se je vreteno s težavo vrtelo, je uporabljal ključ pri čemer se je zaradi velike sile odtrgalo vreteno na koncu navoja. Pri tem je lužnato vodo brizgnilo ponesrečencu v desno oko.

TOZD PROIZVODNJA ALUMINIJA

1. Pluško Leopold, mat. št. 6276, roj. 1. 4. 1962, stanujoč Prerad 19, Polenšak, zaposlen v TOZD Proizvodnja aluminija — Hala A, se je poškodoval 24. 5. Ponesrečenec se je peljal s pnevmatskim prebijalnikom odklonit a efekt na 229 el. celici. Med vožnjo mu je klin zadela ob rob el. celice, zato mu je glavo prebijalnika sunkovito zavrtelo in mu pri tem stisnilo desno nogo v gležnju med vrtljivi in stabilni del.

2. Kunič Milan, mat. št. 4605, roj. 4. 3. 1955, stanujoč Potrčeva 44, zaposlen v TOZD Proizvodnja aluminija Hala A, se je poškodoval 15. maja. Ponesrečenec je dvigoval črpalno cev na 301 celici pri čem pa mu je cev stisnila ob lonc kazalec desne roke.

3. Strelec Ivan, mat. št. 6268, roj. 23. 6. 1957, stanujoč Zg. Hajdina 78, zaposlen v TOZD Proizvodnja aluminija Hala A, se je poškodoval 3. maja. Ponesrečenec se je s prebijalcem skorje peljal od 320 na 313 el. celoco odklonit anodni efekt. Pri 319 celici je z glavo prebijalnika zadela v rob omare tako, da se je ta sunkovito zavrtelo ter ponesrečencu gibljivi del stisnil levo nogo v gležnju.

4. Frangež Stanko, mat. št. 6213, roj. 2. 3. 1957, stanujoč

Lovrenc na D. p. 75, zaposlen v TOZD Proizvodnja aluminija Hala A, se je poškodoval 17. maja. Do poškodbe je prišlo na poti v službo. Poškodovanec se je peljal s kolesom in se mu je na cesti Lovrenc — Kidričevo zaleter v prvo kolo divji zajec. Poškodovanec je pri tem padel in si poškodoval koleno na desni nogi in glavo.

5. Sluga Marjan, mat. št. 5703, roj. 4. 10. 1954, stanujoč Kraigherjeva 35, zaposlen v TOZD Proizvodnja aluminija Hala A, se je poškodoval 23. maja. Pri vožnji iz službe se mu je pokvaril nju svečke iz bloka motorja z avtomobil na Hajdini. Pri izbija izvijajem in kladivom (ni imel ključa) se je s kladivom udaril po zapestju leve roke. Utrpel je močan udarec.

6. Vidovič Anton, mat. št. 4454, roj. 13. 12. 1955, stanujoč Kidričevo 9, zaposlen v TOZD Proizvodnja aluminija Hala A, se je poškodoval 13. maja. Ponesrečenec je vpisoval podatke polnjenja na listo poročil, pri tem pa je prišlo do izbruha in je ponesrečenca tekoči kriolit poškodoval po obrazu in vratu.

TOZD VZDRŽEVANJE

1. Belovič Franc, mat. št. 4325, roj. 2.1.1949, stanujoč Kidričevo 10, zaposlen v TOZD Vzdrževanje — avtomacija, se je poškodoval 27. maja. Delovna nezgoda se je pripetila v delavnici za vzdrževanje finomehaničnih regulacijskih naprav. Pri odvijanju manometra vpetega v primež mu je spodrsnil iz rok pri tem pa je ponesrečenec močno udaril z levo roko po delovni mizi. Pri udarcu si je poškodoval kazalec na levi roki.

TOZD PREDELAVA ALUMINIJA

1. Haložan Janez, mat. št. 6123, roj. 4. 3. 1964, stanujoč Majšperk 112, zaposlen v TOZD Predelava aluminija — livarna se je poškodoval 27. maja. Pri prevozu palete z rondicami z elektro vozičnom ga je ta udaril po peti leve noge.

TOZD PROMET

1. Koderman Jakob, mat. št. 3420, roj. 16. 7. 1944, stanujoč Zagrebška 112, zaposlen v TOZD Promet — cestni, se je poškodoval 10. maja. Do poškodbe je prišlo v mehanični delavnici. Pri pospravljanju oziroma izpihovanju delovne mize je dobil tujek v desno oko.

Frančka Zajšek

Kako smo poslovali

Iz tabele I. in II. je razvidno, kako smo poslovali v mesecu maju. Kolona indeksi v tabeli I. prikazuje odnos dosežene proizvodnje tekočega leta s proizvodnjo v istem obdobju preteklega leta ter odnos dosežene proizvodnje v primerjavi z začasnim planom poslovanja 1983.

I. DINAMIKA PROIZVODNJE — INDEKSI FIZIČNEGA OBSEGA

TOZD/PROIZVOD	Enota mere	Osnutek letnega plana		DOSEŽENO				INDEKS			
		V.	I.-V.	1982		1983		1983/1982		1983	
				V.	I.-V.	V.	I.-V.	7:5	8:6	7:3	8:4
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
TOZD TOVARNA GLINICE											
Al203 — izluženo	t	9.892	43.355	7.006	43.030	9.301	43.590	133	101	94	101
— od tega: predelava	t	334	2.216	—	—	594	2.530	—	—	178	114
Kalcinirana glinica	t	8.397	41.801	8.336	43.354	8.438	41.957	101	97	100	100
Prodani hidrat — Al203	t	334	2.216	208	1.092	594	2.530	286	323	178	114
Skupaj (kalg. gl. + prod. hid.)	t	8.731	44.017	8.544	44.446	9.032	44.487	106	100	103	101
Raztopljeno vod. steklo	t	467	2.275	465	1.260	670	1.647	144	131	143	72
Zeolit A — suhi	t	146	712	58	112	68	172	117	154	47	24
TOZD PROIZVODNJA ALUMINIJA											
Elektrol. Al — hala A	t	1.778	8.661	1.755	8.587	1.756	8.740	100	102	99	101
Elektrol. Al — hala B	t	2.135	10.400	2.184	10.545	2.163	10.501	99	100	101	101
Skupaj A + B	t	3.913	19.061	3.939	19.132	3.919	19.241	99	101	100	101
Anodna masa	t	2.241	11.631	2.124	10.987	1.937	9.556	91	87	86	82
TOZD PREDELAVA ALUMINIJA											
Al formati	t	1.451	7.068	1.092	9.867	2.110	9.534	193	97	145	135
Al žica	t	518	2.524	535	1.692	598	2.894	112	171	115	115
Al trak — ozki za rond.	t	255	1.241	—	—	138	256	—	—	54	21
Al trak — široki za prod.	t	595	2.896	646	2.202	—	1.212	—	55	—	42
Rondelice	t	127	621	—	—	69	128	—	—	54	21
Izparilniki	t	59	289	—	—	39	74	—	—	66	26
Al zlitine — gnetne	t	595	2.896	590	2.748	850	3.264	144	119	143	113
livarske	t	747	3.641	1.089	3.357	257	2.681	33	80	48	74
Al predzlit.: last. por.	t	87	423	58	323	103	493	178	153	118	117
za prod.	t	—	—	—	24	—	39	—	163	—	—
Drogi za kline + stikala	t	10	47	1	51	—	—	—	49	—	53
LIVARNA SKUPAJ	t	4.444	21.646	4.011	20.284	4.264	20.600	106	102	96	95
Pretapljanje Al	t	510	2.482	601	2.095	208	1.779	35	85	41	72

TOZD TOVARNA GLINICE

V mesecu maju smo proizvedli 8.707 ton Al hidrata Al203 in predelali 594 ton Al hidrata Al203, to je skupaj 9.301 tona in s to količino nismo dosegli planirane proizvodnje v začasnem planu poslovanja za 591 ton oz. 6 %, proizvodnjo v istem mesecu preteklega leta pa smo presegli za 2.295 ton oz. 33 %.

V času od januarja do maja znaša redna proizvodnja Al hidrata Al203 41.060 ton, predelava Al hidrata Al203 pa 2.530 ton. Skupna proizvodnja je 43.590 ton in je večja od planirane za 235 ton (indeks 101), od istega obdobja v preteklem letu pa je večja za 560 ton oz. 1 %.

Proizvodnja kalcinirane glinice je v maju dosežena z 8.438 ton, Al hidrata Al203 za prodajo pa smo predelali 594 ton, kar znaša skupaj 9.032 ton in presega predvideno proizvodnjo za 301 tona (indeks 103). V obdobju I—V znaša skupna proizvodnja (kalcinirana glinica in prodani hidrat Al203 iz predelave) 44.487 ton, to je 470 ton več kot smo planirali v začasnem planu poslovanja (indeks 101) in 41 ton več kot v istem obdobju preteklega leta (indeks 100).

Iz tabele II je razvidno, da smo pri redni proizvodnji in pri predelavi Al hidrata Al203 v času od I—V porabili za 5 % več pare, 46 % več žganega apna in 5 % več električne energije. Poraba boksita je manjša za 1 %, Na hidroksida pa za 16 % od planirane porabe.

Pri proizvodnji kalcinirane glinice smo v prvih petih mesecih porabili več mazuta (indeks 108) in pare (indeks 111) kot smo načrtovali, Al fluorida smo porabili samo 76 %, električne energije pa 96 %.

V mesecu maju smo proizvedli 670 ton raztopljenega vodnega stekla, to je 43 % več kot smo načrtovali v začasnem planu poslovanja. Kumulativna proizvodnja od I—V znaša 1.647 ton in ne dosega planirane za 628 ton (indeks 72), proizvodnja v istem obdobju preteklega leta pa presega za 387 ton (indeks 131).

Proizvodnja zeolita A — suhega znaša od januarja do maja 172 ton, to je samo 24 % planirane proizvodnje in 154 % glede na proizvodnjo v istem obdobju preteklega leta.

TOZD PROIZVODNJA ALUMINIJA

V elektrolizi A smo v mesecu maju proizvedli 1.756 ton elektrolitskega Al oz. 1 % manj kot smo planirali v začasnem planu poslovanja. V obdobju I-V znaša proizvodnja 8.740 ton in je za 79 ton večja od predvidene (indeks 101) in 153 ton večja od proizvodnje v istem obdobju preteklega leta (indeks 102).

V elektrolizi B znaša majska proizvodnja 2.163 ton, to je 28 ton oz. 1 % več od načrtovane. Kumulativna proizvodnja I-V je 10.501 ton in je večja za 101 tona (indeks 101) od planirane.

Skupna proizvodnja hale A in B znaša v petih mesecih 19.241 ton, to pomeni, da smo prekoračili plan za 180 oz. 1 %.

Poraba surovin je v hali A v času od I-V večja od planirane samo pri Al fluoridu za 10 %, medtem ko je poraba ostalih surovin pod planirano pri anodni masi za 1 %, kriolitu za 15 % in električni energiji za 3 %.

Tudi v hali B je v prvih petih mesecih prekoračena samo poraba Al fluorida za 8 %, ostalih surovin pa smo porabili manj kot smo načrtovali in sicer: anodna

II. PREGLED PORABLJENIH NAJVAŽNEJŠIH SUROVIN NA ENOTO PROIZVODA

TOZD/SUROVINE	Enota mere	Osnutek let. plana posl.	DOSEŽENO		INDEKS	
			V.	I.-V.	4:3	5:3
1	2	3	4	5	6	7
TOZD TOVARNA GLINICE						
Al hidrat — Al203						
— boksit	t *	2.699	2.601	2.664	96	99
— Na hidroksid 100 %	t *	0,11663	0,09519	0,09825	83	84
— para	t	4.450	4.980	4.659	112	105
— žgano apno	t	0,032	0,06874	0,04668	215	146
— el. energija	kWh	349,344	372,523	365,305	107	105
Kalcinirana glinica						
— tekoče gorivo	t	0,11963	0,13043	0,12876	109	108
— para	t	0,04276	0,04740	0,04767	111	111
— Al fluorid	t	0,00025	0,00018	0,00019	72	76
— el. energija	kWh	32,21418	31,42339	30,98112	98	96
TOZD PROIZVODNJA ALUMINIJA						
Elektrolit. Al — hala A						
— glinica	t	1.920	1,91495	1,91880	100	100
— anodna masa	t	0,585	0,57295	0,57458	98	98
— kriolit	t	0,035	0,03318	0,02973	95	85
— Al fluorid	t	0,035	0,03563	0,03836	102	110
— el. energija	kWh	18,221	17,868	17,668	98	97
Elektrolit. Al — hala B						
— glinica	t	1,920	1,91978	1,91985	100	100
— anodna masa	t	0,570	0,56396	0,56550	99	99
— kriolit	t	0,035	0,02972	0,03024	85	86
— Al fluorid	t	0,035	0,03923	0,03768	112	108
— el. energija	kWh	17,465	17,102	17,139	98	98
Anodna masa						
— petrolkoks	t	0,67165	0,65779	0,65790	98	98
— katranska smola	t	0,338015	0,35480	0,35253	105	104
— mazut	t	0,0055	0,00322	0,00404	59	73
— el. energija	kWh	150	137	143	91	95
* programiran normativ						

masa (indeks 99), kriolit (indeks 86) in električna energija (indeks 98).

Proizvodnja anodne mase je dosežena v maju z 1.937 ton, kar je za 304 ton manj kot smo planirali (indeks 86) in 187 ton manj kot isti mesec preteklega leta (indeks 91). Od januarja do maja znaša proizvodnja 9.556 ton in ne dosega predvidene za 2.075 ton in ne dosega predvidene za 2.075 ton oz. 18 %.

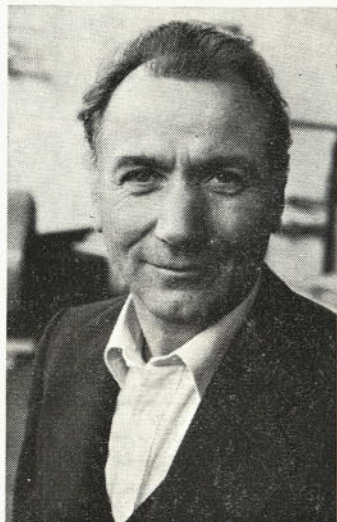
Pri proizvodnji anodne mase smo v času od I-V porabili 98 % petrolkokska, 104 % katranske smole, 73 % mazuta in 95 % električne energije.

TOZD Predelava aluminija

V livarni in obratu predelave smo v maju proizvedli 4.264 ton različnih livarniških proizvodov ter s tem nismo dosegli planirane proizvodnje v začasnem planu poslovanja za 180 ton (indeks

(Nadaljevanje na 9. strani)

Kadar ni materiala, pride na vrsto iznajdljivost in znanje



Franc Pukšič

Tisto jutro, ko sem se odpravila v novo livarno, je bilo hladno. Veter je tipal kar do kosti. Nebo pa je bilo po dežju jasno in čisto kot ogledalo. Toliko bolj so v tistem umitem jutru bodle v oči posušene veje borovcev, ki so v vetru še bolj kazale svojo nemoč. Le breze so bile tako zelene in sveže. Menda so edine, ki jim plini in prah iz elektrolyze ne sežejo do živga.

Vsa zadovoljna sem stopila v novo livarno, kajti tam je bilo prijetno toplo. Malo se je bilo potrebno razgledati in povprašati in prišla sem do tovariša Pukšiča. Bil je ob peči s sodelavci in ker ni bilo nič nujnega, sva stopila v pisarno. Tam je več miru in lažje se je pogovarjati. Pa sem se zmotila. Hrupa res ni bilo, toda zvonil je telefon, prihajali in odhajali so delavci z različnimi problemi. Pogovor je tekel o proizvodnji, seveda. Nekje je zatajila avtomatika, tam zopet ni bilo nekoga na delovnem mestu in še in še je bilo potrebno rešiti v kratkem času. Nerodno je bilo le to, da polovico stvari o proizvodnji nisem razumela. Zelo so se trudili, da bi mi razložili ta in oni izraz, ampak bolje, da o tem ne pišem, kajti čutim, da mi še vedno ni dovolj jasno.

(Nadaljevanje z 8. strani)

96). Kumulativna proizvodnja od I-V znaša 20.600 ton in je za 1.046 ton manjša od načrtovane (indeks 95) in 316 ton večja kot v istem obdobju preteklega leta (indeks 102).

V maju smo pretopili 208 ton Al za tuje naročnike oz. 302 ton manj kot smo planirali (indeks 41). V prvih petih mesecih znaša pretapljanje 1.779 ton, kar pomeni, da je manjša od planiranega v začasnem planu poslovanja za 703 ton oz. 28 %, od istega obdobja v preteklem letu pa za 316 ton oz. 15 %.

Gradivo pripravila:
Dragica Leskovar

Prišla sem pravzaprav zato, da bi se pogovarjala s tovarišem Pukšičem, tegeajevcem s sedemindvajsetletnim stažem. Prišel je mlad, po končani industrijsko kovinarski šoli v Slovenski Bistrici. Najprej je delal kot livar. Bližina tovarne, sodelavci in vse, kar je bilo okrog njega, ga je sčasoma priklenilo na TGA tako trdno, da sploh ni pomislil oditi kam drugam. Edino, kar ga je dolga leta motilo, je bilo delo v izmeni. Toda kot vodja je še bolj občutil odgovornost do dela in tako so tekla leta in veliko praznikov je šlo mimo, ne da bi bil s svojo družino. Toda šlo je vse do 1979, ko je postal nadzornik vzdrževanja v livarni.

»Sem si kar želel v dnevno izmeno. Pa tudi potreb ni bilo več tako velikih. Postavil sem si hišo in uredil, kakor sem pač mislil in zadovoljen sem s sedanjim delom.«

Delo v novi livarni je na prvi pogled videti prijetno. Velika svetla dvorana, novi stroji itd. — vse to da slutiti, da so tu idealni pogoji. Pa me takoj popravijo, da je glede vročine in strupenih plinov še slabše kot v stari livarni. Marsikaj bi moralo biti drugače. Žal so odkrili to sedaj, ko delo že nemoteno teče. Prav zaradi tega zanimanja za novo livarno ni več toliko. Pravi, da je to delo primernejše za mlade ljudi, zato so na šolanje poslali predvsem mlade. »Moraš biti mlad in živ dosti bolj kot pri stari tehnologiji« je pristavil.

Pomanjkanje materiala in podobnih reči pesti tudi naše livarje. Velikokrat se je potrebno znati in manjkajoči del nadomestiti z drugim, čeprav ni materiala. Tako so delali tudi, ko jim je zmanjkovalo uvoženega stiritra. Proizvodni trak lahko teče neprenehoma približno šest dni, dokler se bizeta ne izrabi. Potem, če ni ustreznega materiala, pride na vrsto iznajdljivost in znanje, pa stvari zopet normalno tečejo.

Tovariš Pukšič je vsa leta tvorilo sodeloval tudi v samouprav-

ljanju in podpiral vse akcije družbenopolitičnih organizacij. Zanimalo me je, kako gleda na odnose v TGA. Pogovarjala sva se namreč v času, ko so razni člani o TGA najbolj polnili časopisne stolpce. »Žalostno je, da se ne moremo sami med seboj dogovoriti. Preveč smo malenkostni in vsak trmari po svoje. Včasih smo bili bolj disciplinirani, zdaj pa kar nočemo videti svojih napak. Ne vem, kakšno zdrazilo bi nam bilo potrebno«. Kljub vsemu pa tovariš Pukšič upa v svetlejšo prihodnost naše tovarne.

Bolj kot to, ga ta trenutek skrbi, kako bo z mladimi. Vedno manj delovnih mest je zanje. To so problemi, ki ta čas pestijo marsikatero družino — tudi Pukšičeve. Sin sicer dela kot avtoklepar v Tamu, hčerka, ki bo vsak čas končala gradbeno, pa ne ve kam.

Kadar se preveč nabere skrbi, stopi moj sogovornik v naravo in kot sam pravi, zato »da si pomirim živce«. V naravi in med lovci (tam je že 12 let) se odlično počuti in nabere novih moči.

Zlati znak in luknja v želodcu

Zlati znak in luknja v želodcu sta dve stvari, kot je med smehom dejal tovariš Kosi, ki si je prislužil v TGA kjer dela 27 let in to kar 18 let v elektrolyzi na zelo odgovornem mestu vodje proizvodnje.

Pogovarjala sva se menda že pred dvema mesecema. Ves pogovor sem posnela na trak in zapisala le to, kar je povedal. Pred pogovorom je namreč izjavil, da ne bi rad, da bi pisalo kaj osladnega.

Šli ste zkozi razna obdobja rasti delovne organizacije, ustanavljanja tozdov, srečali ste se s sedanjim neugodnim trenutkom, ... Kako ocenjujete ta leta?

Ocenjevati je nevhvaležna stvar. Težko je karkoli reči. Prav gotovo se je marsikaj spremenilo. Prej je bilo bistveno drugače. Večja sloga, večja pripravljenost za sodelovanje. Če je bilo potrebno kaj narediti, so se ljudje sestali in naredili, zdaj pa vsak gleda samo svoje drobne lastne koristi.

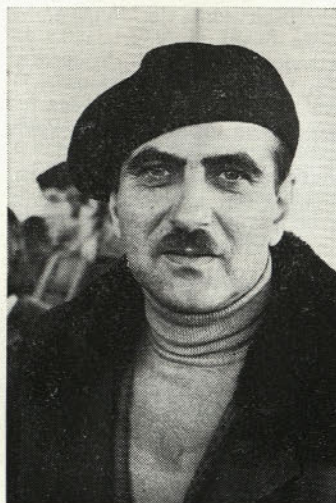
Kaj je zaostrilo odnose?

Pozablja se na tisti skupen interes, zakaj smo tu. Mi smo tu zato, da delamo aluminij in glinico in ne, da se pričkamemo med seboj. Zdaj gleda vsak le svoj tozd in nekateri si domišljajo, da so tozdi zaradi direktorjev in tozdi zaradi tozdov samih. Meni se vsaj tako zdi.

Delovna sila v proizvodnji se je močno pomladila. Mladi imajo bistveno drugačne zahteve kot starejši. Mislim, da je bilo prej neprimerno lažje delati. Navajeni so bili poslušati in pripravljeni nekaj storiti. Zdaj pa je to drugače, zahteve mladih so večje.

Imate probleme?

Posamezni so, vendar se da delati. Na primer delavec že



Adolf Kosi

prej, ko pride na delo, ve za vse svoje pravice, dolžnosti pa pozablja. Ve, kaj se mu mora nuditi, ve kaj mu pripada, dostikrat pa pozabi, da je prišel delat. Vendar tega ne gre posploševati.

Je elektrolyzer dovolj plačan za svoje delo?

Dovolj? Težko je reči. Najbrž v primerjavi z drugimi ni, kajti opravljati delo pod tako slabimi pogoji je izredno težko. Mislim, da takih pogojev nimajo niti rudarji. In če bi vse to upoštevali, bi najbrž te ljudi kazalo drugače tretirati. Menim, da tudi benifikacija ni rešitev.

Kaj pa nagrajevanje po delu?

Ljudje narobe razumejo nagrajevanje po delu. Večina jih pričakuje, da bodo dobili nekaj več. Če bi jim res izplačal po delu, bi dobil eden več, drugi manj.

To pa bi bila katastrofa. To se vidi ob zaključnem računu. Pri nas je že tridesetletna tradicija, da morajo dobiti vsi enako, in verjetno to ne bo tako enostavno porušiti. Druga stvar pa je v tem, da je pravilnik za našo delovno organizacijo zelo težko narediti. Za kosovno proizvodnjo je to enostavno. Pri nas pa vidiš rezultate dela šele po dveh ali treh mesecih. Narediti pravilnik in reči imamo ga pa kakršenkoli je, to je brez smisla. Kriteriji morajo biti zdravi in merljivi. Namen nagrajevanja po delu je spodbujanje ljudi, da delajo čimveč in čimbolje. Mi pa imamo ravno obratno. Npr. obrat anodne mase je bolj interesanten, če dela čimmanj, zainteresirani smo, da so normativi čimnižji. Enako je z energetiko — stikalnica — čim manj potrošijo el. energije tem boljše je. Prav tako je z vzdrževanjem in ostalimi storitvami. Težko bo pripraviti dober pravilnik.

Kako dolgo bo tekla proizvodnja tako kot doslej?

Veste, čudež je, da sploh še gre, glede na to, kako malo se ljudje za to zanimajo. Mi smo prepuščeni sami sebi. Posamezne stvari so res v takem stanju, da lahko pride do katastrofe. Naprimer okvara na žerjavni progi bi lahko ogrozila nadaljnje obratovanje.

Kdo je kriv?

To bi morali vedeti vi. Tozd sam je postavljen v položaj, da bi moral stvari rešiti, vendar finančno ne zmore.

Mi smo računali, da bomo že leta 1975 elektrolyzo A zaprli, zato se je dosti manj vlagalo in teh naprav nismo vzdrževali. 1980 smo videli, da vrag šalo je-

(Nadaljevanje na 10. strani)

(Nadaljevanje z 9. strani)

mlje in smo se pomenili v tozdu samem, da bo potrebno investicijsko vzdrževanje okrepiti in razširiti, zato smo vložili večja sredstva v obnovo peči. Mi smo ja v treh letih obnovili dve tretjini celic v hali A in če tega ne bi, bi bilo zdaj hudo. V treh letih smo zamenjali vse katodne omar, anodne plošče, začeli z obnovo betonskega dela korita. Po rezultatih se vidi, da delamo. Proizvodni rezultati so ja nad pričakovanimi.

Kaj pa je prinesla nova livarna?

Prav gotovo nismo novo livarno zgradili zaradi pretapljanja, ampak zaradi nečesa drugega. Zdaj pa, kot vemo, ne delamo drugo kot pretapljamo material ali vlivamo valjarniške formate, ki bi jih lahko vlivali tudi v stari livarni, kjer je električna energija za polovico cenejša. Novo livarno smo zgradili zato, ker smo računali na povečanje proizvodnih kapacitet elektroliz.

Vas skrbi obstoj tovarne?

Meni je žal, da nisem deset let starejši in bi bil že v pokoju. Žalostno je, da se je pri nas lahko kaj takega zgodilo. Če bi bili tukaj drugačni ljudje, bi investicijo lahko začeli pred več kot desetimi leti. Mi bi se morali dokončno zmeniti, kako bomo delali dalje in nehali zidati gradove v oblake, s tem zapravljamo čas in denar za take trapije, ki jih ne bomo nikoli realizirali.

Kaj pa delovni pogoji? Kaj bi lahko storili, da bi bili boljši kot so?

V tozdu bi se dalo nekaj narediti z vestnejšim delom in ravnanjem naprav, samo to ni bistveno. Sistem tehnologije ne dopušča zaščite okolja, ki bi bila zadovoljiva. Dala bi se urediti

zaščita širšega okolja, ne pa delovnega. To je nemogoče. Pri tej tehnologiji ne! Mi smo računali na to, ko je prišla prepoved za elektrolizo A. Že takrat je bilo rečeno, da bi morali imeti 20 starih milijard, da bi sistem zaščite širšega delovnega okolja in izboljšanje notranjega nekoliko uredil. Toda računali smo na modernizacijo in na to, da bomo ta problem rešili vzporedno z novo halo. Vedno pa smo nekaj vlagali v to, saj je potrebno vzdrževati in popravljati, vendar premalo.

Katerega obdobja se najraje spominjate?

Najlepše je bilo tistih 10 let v laboratoriju. Tam sem bil strašno zadovoljen. Kakor pa sem prišel v elektrolizo sem imel težave (rana na želodcu itd.). Tu nisi nikoli popolnoma prost. Nikoli ne veš, kdaj te bo kdo po telefonu poklical ali prišel iskat. Nikoli ne moreš na zeleno vejo. Preden eno stvar narediš, je že druga narobe. Ta stalni napor utruja in živčno izčrpa, če v tem živiš.

Vam je žal, da ste ostali toliko let?

Najbrž bi mi bilo kje drugje boljše, toda, ko se enkrat zasedraš je težko oditi. Tako delo je nehvaležno. Vsako delo vodje je tako, če hočeš imeti red, si »policaj«. Del ljudi te sovraži, drugi ti pritrdijo. V drugih oblikah proizvodnje je drugače. Vi boste danes zapri predal in do ponedeljka imate mir, lahko greste, kamor hočete, (pogovarjala sva se v petek). Jaz pa tega nikoli nisem mogel storiti. Vseh polnih osemnajst let sem moral povedati, kam grem. Malo je lepoga v tem delu in izredno redki so trenutki, ko je človek lahko zadovoljen. V. P.



Med odmorom

Prebrali smo v Metalurgu KOMUNISTI O SOZD

V Mariboru so se ob koncu prejšnjega meseca sestali komunisti sestavljene organizacije združenega dela Unial, da bi se pogovorili o težavah, ki pestijo to združenje, in se dogovorili, kako se bodo aktivno vključili v njihovo razreševanje. Treba je sicer reči, da na problemski konferenci ni bilo slišati nič takega, česar ne bi že prej povedali na kakšnem drugem sestanku.

Ponovno so se strinjali, da je potrebno oceniti urejanje odnosov skupnega prihodka in dohodka, kar je podlaga za kakovostno urejanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov in razvoja sestavljene organizacije, oceniti stanje in dogovoriti usmeritve za nadaljnje utrjevanje organiziranosti sestavljene organizacije, zagotoviti akcijsko enotnost pri sprejemanju in spremljanju izvajanja planskih in drugih dokumentov.

V razpravi je bilo slišati mnogo kritike na račun nepovezanosti delovne organizacije TGA z delovno organizacijo Impol. Očitno gre za premajhno medsebojno obveščanje o raznih poslovnih odločitvah in odogajanjih v TGA Kidričevo, kjer imajo zadnje čase ponovno težave s sprejemanjem letnega plana. Ob tem so sicer opozorili tudi na načrtovano modernizacijo proizvodnje primarne aluminija in se ponovno strinjali, da je investicija sozdrovskega pomena.

Nadalje je bilo v razpravi slišati mnenje, da je potrebno okrepiti oziroma povečati učinkovitost sestavljene organizacije. Da bi to dosegli, bi morali na tej ravni oblikovati službe nabave, prodaje, financ in načrtovanja razvoja. Po mnenju Ivana Gerjoviča, direktorja Uniala, preveč zanemarjajo gospodarsko politiko trenutka in se ne znajo prilagajati tržnim zahtevam.

Poleg tega je dejal, da je mogoče nehomogenost, ko do nje pride, preseči le tako, da partija kot eden bistvenih elementov uveljavi kadrovske politiko.

Ali bomo komunisti v Unialu res uspeli razrešiti kopicu problemov, ki pa niso le notranjega značaja ampak tudi posledica sedanjih gospodarskih razmer, je odvisno od vsakega posameznega člana zveze komunistov.

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se najlepše zahvaljujem Izvršnemu odboru osnovne organizacije sindikata TOZD Proizvodnja aluminija, za obisk na domu, kakor tudi za darilo.

Osnovni organizaciji sindikata, kakor tudi vsem sodelavcem želim mnogo delovnih uspehov.

Vaš upokojenec
Mijo Novak

Za obisk zdravnika morate imeti propustnico

S prvim aprilom 1982 je začelo veljati navodilo o izdajanju posebnih propustnic za obisk zdravnika v obratni ambulanti TGA, ki ga je izdala naša služba skupaj z obratno ambulanto.

Še smeraj se dogaja, da v nekaterih tozdih in sektorjih posamezniki ne upoštevajo navodil, zato vam jih ponovno posredujemo.

K zdravniku ne more nihče brez posebne propustnice, to je pa istočasno tudi dokaz pri evidenci odsotnosti delavca, koliko časa je bil v obratni ambulanti.

POVZETEK IZ NAVODILA ZA IZDAJA POSEBNIH PROPUSTNIC ZA OBISK ZDRAVNIKA

Delavec, ki se iz zdravstvenih razlogov ne čuti sposobnega za delo mora k zdravniku na začetku delovnega časa — do 9. ure s posebno propustnico, ki jo dobi pri svojem nadrejenem. To propustnico odda, z zdravstveno izkaznico v OA vpiše na propustnico uro končanega pregleda in podatke o eventualnem staležu.

Delavec, ki je naročen na kontrolni pregled v OA naj se zgloši s posebno propustnico pri zdrav-

niku od 9. do 11. ure, kolikor mu ni bil s strani izrecno določen drugi čas.

Potrjeno propustnico vrne delavec v TOZD oz. sektor, kjer mu lahko le na osnovi potrjene propustnice evidentirajo čas prisotnosti oz. ure rednega dela.

Delavec, ki ne odda potrjene propustnice v TOZD oz. sektorju in mu ni bil priznan bolniški stalež se odsotnost z dela zaradi nameravanega obiska zdravnika šteje za neopravičen izostanek z dela.

Po zaključku odsotnosti z dela zaradi bolezni, se mora delavec javiti v TOZD oz. sektorju z zdravstveno izkaznico zaradi ugotovitve in ureditve bolniške.

Vsak delavec, ki bo iskal zdravniško pomoč v OA TGA v svojem prostem času, bo pri vstopu v TGA pri vratarju dobil propustnico za zdravnika, na katero se bo podpisal vratar.

Propustnico je potrebno po obisku zdravnika vrniti vratarju, razen v primeru, da je delavec nastopil bolniški stalež. V tem primeru mora propustnico oddati v pisarni TOZD, kjer je zaposlen.

Osnutek republiškega zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju

Sprejetje republiškega zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju narekuje že sprejeti zvezni zakon, ki bo pričel veljati julija letos. Do konca aprila pa je bil v javni razpravi republiški osnutek zakona, ki ga je pripravila posebna komisija izvršnega sveta skupščine SR Slovenije. Zakon bo skupščina SR Slovenije sprejela predvidoma junija. Nedvomno gre za enega najpomembnejših sistemskih zakonov za zagotavljanje socialne varnosti delavcev in občanov. Zato je razprava o osnutku potekala v vseh temeljnih sredinah, nosilci razprav pa so bili občinske konference SZDL in občinski sveti Zveze sindikatov z vsemi družbenopolitičnimi organizacijami in drugimi nosilci. Že med pripravami izhodišč za osnutek pa je bilo ugotovljeno, da v sedanjih gospodarskih razmerah zakon ne bo mogel izpolniti pričakovanja delovnih ljudi in občanov po širjenju pravic in možnosti iz tega naslova.

In katere so pglavitne novosti, ki jih prinaša osnutek zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju? V poglavju o zavarovanjih je bistvena novost v obveznem pokojninsko-invalidskem zavarovanju delavcev, ki so v delovnem razmerju, ne glede na dolžino delovnega časa, obvezno je zavarovanje kmetov in članov njihovega gospodinjstva, ki jim je kmetijstvo edini poklic, obvezno je tudi zavarovanje delavcev, ki opravljajo samostojne dejavnosti, zanje je uvedena tudi možnost »dokupa« let, in vrhunskih športnikov, medtem ko je do sedaj veljalo to le za profesionalne športnike.

Bistvena pogoja za pridobitev pravice do starostne pokojnine sta delovna doba in starost. Do sedaj je veljalo, da mora imeti ženska za pridobitev pravice do starostne pokojnine najmanj 15 let zavarovalne dobe ob starosti 60 let, moški pa 65 let, s tem da je bila zahtevana tudi gostota delovne dobe, in sicer najmanj 40 mesecev v zadnjih petih letih oziroma 80 mesecev v zadnjih desetih letih. Novost je v opustitvi gostote zavarovalne dobe. Ko dopolni zavarovanka 15 let delovne dobe in starost 60 let, zavarovanec pa 65 let, si pridobi pravico do starostne pokojnine. Pomembna novost osnutka zakona je možnost za predčasno upokožitev. Te možnosti do sedaj v Sloveniji nismo poznali. Moški si pridobi to možnost s starostjo 55 let in 35 leti delovne dobe, ženska pa s starostjo 50 let in 30 leti delovne dobe. Za vsako leto

predčasnega odhoda v pokoj pa se bodo pokojninski prejemki dodatno znižali za 1,5 odstotka ali za 2 odstotka, kar pa še ni določeno. Lahko rečemo, da so pogoji za predčasno upokožitev zelo zaostreni in nespodbudni.

Pomembna novost osnutka zakona je tudi valorizacija osebnih dohodkov iz prejšnjih let. Osebnih dohodki iz prejšnjih let se valorizirajo na vrednost osebnih dohodkov zadnjega leta dela, doslej je bilo to predzadnje delovno leto, to pa pomeni, da se pokojninska osnova bolj približa osebnim prejemkom zadnjega leta dela.

Bistvena novost osnutka zakona je tudi izenačitev pravice do družinske pokojnine po spolu. Tako vdova kot vdovec jo pridobi s starostjo 50 let. Novost je tudi možnost izbire najugodnejšega petletnega poprečja osebnih dohodkov za izračun pokojnine, do sedaj je za osnovo služilo zadnjih pet let zavarovanja oziroma delovne dobe.

Če na kratko strnemo novosti, ki jih prinaša osnutek republiškega zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, so pglavitne v izpeljavi pravic iz minullega dela ob upoštevanju osebnih dohodkov ter usklajevanju pokojnin tudi na temelju družbene produktivnosti dela, razširitvi kroga zavarovancev, zlasti z uvedbo pokojninskega in invalidskega zavarovanja kmetov, spremembi odnosov na področju invalidskega zavarovanja, in možnosti uvedbe predčasne upokožitve.



Akcija mladincev TOZD LLBK

Po dogovoru smo se tudi mladinci TOZD LLBK Trbovlje vključili v akcijo »očistimo naše okolje«, katera poteka v tem mesecu v naši občini.

V soboto 21. 05. 1983 ob 8. uri smo se zbrali pred tovarno, v tako rekoč rekordnem času in številu, saj nas je bilo kar 16. Upoštevati pa moramo, da je ta dan veliko naših članov opravljalo nadurno delo, oziroma so imeli druge obveznosti.

Samo delo smo razdelili na tri dele. Tako sta prvi dve skupini očistili prihod do tovarne in dvorišče, tretja skupina pa je očistila in uredila zalene površine.

Delo je trajalo do 11. ure, kar smo imeli tovarniško sreča-

nje, katerega smo izrabili za pogovor o mladinskem izletu, ki smo ga načrtovali 28. 5. 1983 na Kal.

Ob 12.30 smo se razšli z zavestjo, da vse več naših besed spreminjamo v dejanja in upamo, da bomo v bodoče še uspešnejši. V imenu predsedstva se še enkrat zahvaljujem vsem mladincem, ki so se udeležili akcije, posebno pa še tov. Zalokarjevi, ki je v akciji zastopala OO sindikata, hkrati pa vabim vse, da se tudi v prihodnje tako zavestno odzovemo.

Vsem skupaj MLADINSKI ZDRAVO!

Sašo Hren



Razpis pomoči za študij ob delu za šolsko leto 1983-84

TOZD PROIZVODNJA ALUMINIJA

Poklic	Štev. pomoči
Osnovna šola	10
Delovodska strojna ESS — UAS	5
	2

TOZD PREDELAVA ALUMINIJA

Ing. strojništva	skupaj 3
Ing. metalurgije	
Organizator	1
Metalurški tehnik	1

TOZD VZDRŽEVANJE

Varični delovodja	1
Ing. strojništva	1
Ing. gradbeništva	1
III. st. elektro (procesna regulacija)	1

TOZD PROMET

Delovodja avtomehanske smeri	1
Prometnoželezniški tehnik	2

DS SKUPNIH SLUŽB

— Kadrovsko splošni sektor	
— Gostinski tehnik	1
— Sektor za investicije	
— Dipl. ing. elektro	1
— Ing. elektro	1
— Finančno računovodski sektor	
— Organizator	1

Prijave sprejema izobraževalni center delovne organizacije do 31. 8. 1983.

27. junij je pomemben datum naše povojne graditve v smeri socialističnega samoupravljanja. To je datum, ko je leta 1950 na svojem zasedanju še takrat Ljudska skupščina FLRJ sprejela zakon o upravljanju državnih gospodarskih združenj po delovnih kolektivih. Od tedaj obeležujemo ta dan kot dan samoupravljalcev.

Za dobro voljo

Sin se vrne iz šole. Očka ga sprašuje, kako je bilo pri pouku.

»Dobil sem nezadostno, ker nisem vedel, kdo je ubil Ahila.«

»Že dobro, sinko, čim manj veš o takšnih rečeh, toliko boljše zate. Če te bodo še spraševali, kar reči, da nisi ničesar videl.«

Srečanja prijateljstva



22. maj;
— dan, na katerega smo nestrpno čakali že ves mesec;

— dan, ko nastajajo nove prijateljske vezi širom Jugoslavije.

Letos smo že drugič gostitelji srečanja. Prijateljstvo nas veže že 19 let; sprejeli smo ga kot del življenja, kot ljubezen, kot pesem, kot srečo v srcih, ki nas bo vezalo v igri, v delu, v sreči in nesreči.

Ob prihodu 15 šol na praznovanje 19. srečanja prijateljstva smo pripravili kratek kulturni program. Vrstile so se besede za besedo — prijateljske besede; in nihče ni pomislil na kaj žalostnega; nekateri so celo jokali od veselja. Bilo je nadvse prijetno, ampak vse, kar je lepo, tudi hitro mine. Konec — ločitev se je približevala z največjo hitrostjo.

Kot prihod — začetek velikega prijateljstva — stiski rok, pozdravljanje, veselje — je prišla tudi ločitev novih prijateljev, ki so navezali z nami zelo tesno prijateljstvo, ki bo ostalo večno med nami.

Nekateri so se ob ločitvi smejali, drugi so molčali, mnogi pa so imeli oči polne solza. Toda v očeh je gorela iskrica upanja, da se še kdaj vidimo v Kidričevem. Prijateljstvo bo ostalo in se še krepilo na naslednjih srečanjih prijateljstva šol vse Jugoslavije.

Simona Hojak, 7. b

Srečanje prijateljstva sklepa vezi med mladimi v Jugoslaviji. Letos je bilo srečanje v Kidričevem. Ponosni smo, ker smo bili gostitelji že devetnajstega srečanja prijateljstva, na katerem sodeluje šestnajst šol. Nestrpno smo pričakovali nedeljo, kajti tega dne so prispeli naši prijatelji. Ko so prispeli, smo se seznanili in jim zaželeli dobrodošlico. V naslednjih dneh smo navezali prijateljske stike in se seznanili z učenci iz Skopja in tudi iz drugih šol. V torek smo zgodaj zjutraj odšli na Pohorje. Tam je bila manjša proslava in nato smo bili sprejeti v ZSMJ. V mladinsko organizacijo so bili sprejeti tudi učenci, ki so bili na srečanju iz drugih šol in obiskujejo sedmi razred. V sredo zjutraj smo odšli v Ptuj. Učenci likovniki so si ogledali razstavo v paviljonu, pozneje pa so risali del mesta. Ostali učenci so si ogledali kulturne znamenitosti Ptuja. Popoldan je bil v Kidričevem poslovični ples. V četrtek je bil odhod domov. Težko se je bilo ločiti od prijateljev, čeprav smo jih poznali le štiri dni. Okrog druge ure popoldan smo jih pospremili do avtobusne postaje v Ptuj. Ločitev je bila težka. Poslovičili smo se brez besed v upanju, da se nekoč zopet srečamo. Avtobus je odpeljal, a prijateljstvo je ostalo.

OŠ Boris Kidrič Kidričevo
Kešpert Robert 7. a

ZAHVALA

Vsem OZD se iskreno zahvaljujemo za izredno, požrtvovalno in nesebično pomoč pri organizaciji in izvedbi počitniške prakse za vzgojnoizobraževalne programe, ki so v izteku.

V letošnjem šolskem letu Vas poslednjič prosimo, da še sprejmete učence tretjih letnikov EKONOMSKE in UPRAVNO ADMINISTRATIVNE šole na tritedensko obvezno počitniško prakso.

Nikoli ni bilo težav pri razporejanju učencev, saj so si učenci v večini primerov sami uredili prakso ali se sami odločili za OZD, kjer bi opravljali počitniško prakso. Glede na to, da nam je za zadnje leto ostalo malo učencev, smo jih razporedili na osnovi po-

treb iz preteklega leta (ocena).

Seveda zahvala za dosežane razumevanje ne pomeni, da Vaše prepotrebne pomoči v usmerjenem izobraževanju ne potrebujemo. Spreminjata se samo čas in način izvedbe delovne prakse in proizvodnega dela.

Poudariti pa moramo, da je Vaša vloga v vzgojnoizobraževalnem procesu izredno pomembna, saj sodelujete pri doseganju vzgojnoizobraževalnega smotra: izoblikovanje celovite, samoupravne, socialistične osebnosti, ki je družbenopolitično in strokovno pripravljena za neposredno vključitev v združeno delo.

S tovariškimi pozdravi

Av gust KOKOL

Bila sem na srečanju pionirjev, ki je bilo v tednu mladosti pred našo šolo. Lepo smo jih sprejeli in srečna sem bila med pionirji, ki so prišli skoraj iz cele Jugoslavije.

Pionirji so tekmovali, se veselili, peli in plesali. Tudi sama sem se veselila. Mamica mi je povedala, da je to srečanje bilo že drugič v Kidričevem.

Nataša Muršec, 1. a

Prejšnji teden je bilo na naši šoli srečanje prijateljstva. Prišli so otroci iz raznih krajev Jugoslavije. Tudi k moji sestri Mileni je prišla prijateljica iz Makarske. Bila mi je zelo všeč, ker smo se lahko pogovarjali in me je vse razumela. Tudi jaz si želim takšne prijateljice, vendar mi mamica pravi, da bom prej končala šolo. Zato mi je zelo žal.

Simona Zafošnik, 1. a

Srečanje prijateljstva je bilo na naši šoli od 22. do 26. maja. Učenci so prišli iz petnajstih šol. Naša družina je sprejela Berat Olivero. Pričakovali smo jo v nedeljo ob 9. uri v Pragerskem. Bila je iz Sarajeva.

Med srečanjem je bilo mnogo lepih prireditev na prostem. Žalostni smo bili, ker je ves teden deževalo. Najbolj žalostno pa je bilo slovo od naših gostov.

Nataša Čelan 2. a

Naša šola je bila letos gostiteljica 19. prijateljskega srečanja osnovni šol iz vseh republik in avtonomnih pokrajin. Učenci in tovariši naše šole smo se tega srečanja veselili, zato smo se nanj z veliko vnemo pripravljali. Deset dni pred snidenjem z našimi vrstniki smo učenci gostitelji zvedeli za naslove in imena naših novih prijateljev. Takoj smo segli po peresu ter napisali vlučno pismo, v katerem je vsak posameznik predstavil sebe in svojo družino. Prišla je težko pričakovana nedelja, 22. maj. Prihod moje gostje je bil napovedan ob 12. uri. 10 učenk in učencev je čakalo na prvo srečanje z nepoznanimi obrazi. V rokah smo držali nageljčke. Težko smo pričakovali prihod avtobusa iz Slav. Broda. Nenadoma me je stisnilo pri srcu - izza ovinka je pripeljal avtobus. »Tukaj so!« smo čaka-joči vzklíkali. Z nasmehom smo

jih sprejeli, nato pa je vsak od nas poklical svojega gosta. Beseda mi je ušla predčasno. »Vladka!« Stekla sem proti učenci, ki je še nisem videla, vendar srce je govorilo, da je to moja gostja. Ob vkluku njenega imena je tudi ona razprostrla roke ter mi stekla v objem. Solze sreče so polzele po licu. Nisem pričakovala, da bo ta trenutek dovolj za najino prijateljstvo. Potem sva bili povsod skupaj, ne da bi vedeli, da so se stekale najine prijateljske vezi.

Žal, pa je vsega lepega hitro konec. Prišel je trenutek slovesa in najino slovo je bilo posebno težko. V teh nekaj urah sva si postali kot sestrici, solze žalosti, ker sva se morali tako hitro ločiti, so tiho in počasi polzele po najinih licih. Vladka je odkritosrčno in prijazno dekle, zato bo ostala za vedno moja prijateljica.

Erika Kovačič, 6. b

Še enkrat - Kdo jih pozna

Tovariš Mojzer nas je opozoril, da smo pri objavljenih imenih s fotografiji naredili dve napaki. Na takratni nogometni tekmi nista sodelovala Komelj Ljubo in Zupanič Mirko, kot nam je dal podatke tovariš Brglez. Poleg telefonskega opozorila nam je poslal še pismo, ki ga objavljamo.

Lepo ste napisali uvodoma, da so se oglasili mladi, starejših pa ni bilo, saj jih tudi ni, ki bi se vsaj spominjali te tekme, kaj šele vedeli njihova imena in priimke.

Na fotografiji je 22 igralcev in sodnik. Od teh jih je šest že umrlo, trije so še zaposleni v TGA, že pred mnogimi leti je TGA zapustilo 10 igralcev in štiri smo upokojenci TGA, ki živimo v Kidričevem in Ptuj.

Moram vas opozoriti, da imeni Zupanič Mirko in Komelj Ljubo

nista identični z igralcema na fotografiji, ki sta resnično Pirnič Mihael in Krajnc Viktor. Obžalujem tovariša Brgleza, da po 31 letih ni prepoznal svojih najožjih sodelavcev v takratnem DUR — ekonomiji, ko je bil tovariš Krajnc Viktor trgovski pomočnik, Pirnič Mihael knjigovodja, on sam pa gospodar.

Od teh štirih omenjenih tovarišev živi samo še tovariš Pirnič. Kdor je poznal Zupanič Mirka, ki je bil nazadnje v kadrovske, Komelj Ljuba je glinice in Krajnc Viktorja direktorja Ljudske univerze v Ptuj in aktivnega člana AMD Ptuj, vzemite fotografijo in še enkrat primerjajte.

Isto izjavo vam bodo dali, če bo potrebno, Rudj Majcen, Milan Magdič, Marija Gradišnik in še kdo.

Vas pozdravlja!

Milan MOJZER